

**Evropski centar
za mir i razvoj**
Terazije 41
11000 Belgrade, Serbia

ECPD Headquarters

**European Center
for Peace and Development**
**Centre Européen
pour la Paix et le Développement**
**Centro Europeo
para la Paz y el Desarrollo**
**Европейский центр
мира и развитияР**

University for Peace established by the United Nations

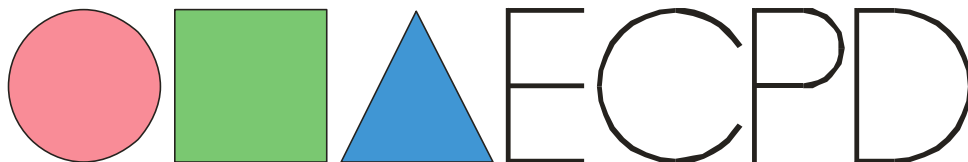
IZVEŠTAJ

o radu Evropskog centra za mir i razvoj Univerziteta za mir Ujedinjenih nacija u Crnoj Gori u periodu 2006-2019 godine

I

Univerzitet za mir Ujedinjenih nacija je osnovan 1980. godine, Rezolucijom 35/55 Generalne skupštine Ujedinjenih nacija. Prema osnivačkoj povelji, Univerzitet je „**međunarodna ustanova univerzitetskog obrazovanja za mir, sa ciljem da u svih ljudi jača duh razumevanja, tolerancije i miroljubive koegzistencije, da podstiče saradnju među narodima, doprinosi prevenciji i mirnom rešavanju konflikata i razvoju u svetu, u duhu Povelje Organizacije Ujedinjenih nacija.** Radi toga, Univerzitet za mir Ujedinjenih nacija treba da doprinosi rešavanju značajnog **univerzalnog zadatka obrazovanja za mir, angažujući se u obrazovanju, istraživanju, postdiplomskim studijama i širenju znanja potrebnih za pun razvoj čovekove ličnosti i ljudskih društava, i to interdisciplinarnim pristupom svemu što je u vezi sa mirom**”.

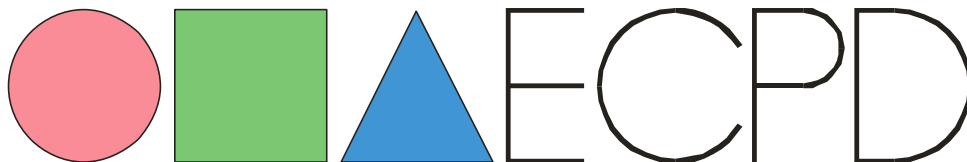
Univerzitet za mir Ujedinjenih nacija je osnovan da bude „... **međunarodni centar za istraživački rad, visoko obrazovanje i postdiplomске studije**”, s osnovnim ciljem da „**obrazuje svoje studente, odnosno postdiplomce, za mir i međunarodnu saradnju**”. S istim ciljem, Savet Univerziteta za mir, na svojoj sednici od 20. januara 1983. godine, doneo je Rezoluciju UP-C2 o osnivanju **Evropskog centra za mir i razvoj Univerziteta za mir Ujedinjenih nacija (ECPD)**, kojom je predloženo da sedište ECPD bude u Jugoslaviji. Nakon toga SFR Jugoslavija i Univerzitet za mir UN Sporazumom od 22 oktobra 1984. osnovale su Evropski centar za mir i razvoj Univerziteta za mir UN sa sedištem u Beogradu. **Sporazum je ratifikovan Zakonom donetim od strane Skupštine SFRJ, 28 juna**

1985 godine nakon saglasnosti svih vlada i parlamenata republika i pokrajina SFR Jugoslavije. Tako je konstituisan ECPD Univerziteta za mir UN kao evropski deo Univerziteta za mir UN za područje Helsinške Evrope.

Osnovni zadatak Evropskog centra za mir i razvoj Univerziteta za mir UN je organizovanje odgovarajućih **međunarodnih postdiplomskih studija, na master, specijalističkom, magistarskom i doktorskom nivou, naučna istraživanja i međunarodni transfer sistema znanja u cilju očuvanja mira i unapređenja razvoja.**

Evropski centar za mir i razvoj Univerziteta za mir UN sklopio je **Sporazum sa Vladom Crne Gore o saradnji u oblasti međunarodnog transfera sistema znanja 1994 godine.** Na bazi tog Sporazuma ECPD je u Crnoj Gori u okviru svog mandata organizovao međunarodne magistarske studije i sprovodio više programa na planu inovacije znanja, (međunarodne letnje škole, specijalističke seminare, kurseve i dr.). Nakon referenduma 21. maja 2006 godine i obnavljanja državnosti Crne Gore **Ministarstvo inostranih poslova Crne Gore** je polazeći od navedenog Sporazuma **Notom od 16. septembra 2006 godine renotifikovalo status ECPD Univerziteta za mir UN u Crnoj Gori** i omogućilo da se formira Regionalni mediteranski institut za međunarodne postdiplomске studije i razvojna istraživanja u Podgorici. Odlukom Saveta ECPD od 23. aprila **2007 godine osnovan je Regionalni mediteranski institut za međunarodne postdiplomске studije i razvojna istraživanja ECPD (Institut).** Delatnost Evropskog centra za mir i razvoj Univerziteta za mir UN u Crnoj Gori odvijala se u organizaciji Instituta. Napominjemo da je Aneksima II i III na Sporazum iz 1994 godine **odlukom Vlade Crne Gore od 29 septembra 2016 godine utvrđeno da „diplome specijaliste, mastera i doktora nauka, izdate u Institutu sa sjedištem u Podgorici ne podliježu postupku priznavanja i izjednačavanja“.** U skladu sa ovom odlukom **Institut će raspisati Konkurs za upis na master, specijalističke i doktorske studije u akademskoj 2019/2020. godini za studijske programe:** Zdravstveni menadžment; Zdravstvena ekonomija; Zdravstvena diplomatija; Zdravstveno pravo; Ekonomska diplomatija; Održivi razvoj, urbanizam i ekologija; Evropska unija, integracije; Pravo Evropske unije; Međunarodno poslovno pravo; Menadžment u obrazovanju, nauci i kulturi; Menadžment u lokalnoj upravi i javnom sektoru; Međunarodna ekonomija, finansije i bankarstvo; Međunarodne MBA studije.

II

Međunarodni skupovi koji doprinose miru, toleranciji i saradnji

1. Stalna međunarodna studijska grupa o međunacionalnom i međuetničkom pomirenju, vjerskoj toleranciji i ljudskoj bezbjednosti na Balkanu

Odlukom Akademskog savjeta ECPD formirana je Stalna međunarodna studijska grupa o međunacionalnom i međuetničkom pomirenju, vjerskoj toleranciji i ljudskoj bezbjednosti na Balkanu. Prva sesija Studijske grupe održana je na Svetom Stefanu 17. juna 2006. godine pod predsjedništvom predsjednika Studijske grupe prof. dr Takehiro Togo, predsjednika Savjeta ECPD. Cilj Studijske grupe je da priprema naučnu i stručnu osnovu za jačanje i promovisanje mira i bezbjednosti sa posebnim akcentom na pripremu Konferencije o međunacionalnom i međuetničkom pomirenju, vjerskoj toleranciji i ljudskoj bezbjednosti na Balkanu. U radu prve sesije Studijske grupe učestvovao je Miodrag Vlahović, ministar inostranih poslova Crne Gore. Zasijedanje Studijske grupe je održano uz podršku Vlade Crne Gore i Tokio Kluba, Japan.

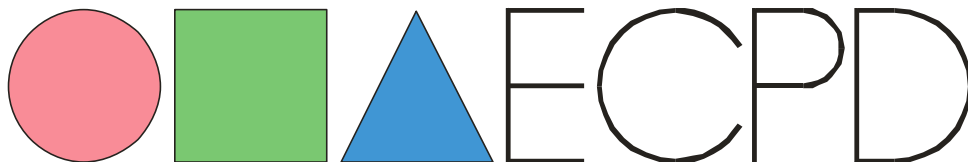
2. ECPD međunarodna škola multikulturalizma

Evropski centar za mir i razvoj (ECPD) Univerziteta za mir Ujedinjenih nacija i Opština Bar organizovali su u **Baru (13–16. oktobar 2008.)** ECPD međunarodnu školu multikulturalizma „*Država i crkva – dijalog i tolerancija*”

Učestvovalo je 28 studenata završnih godina pravnih fakulteta i fakulteta političkih nauka sa prostora bivše SFR Jugoslavije

Na školi su zastupljene sljedeće teme: Dijalog i tolerancija – susret razlika; Interreligijski dijalog; Aktuelnost modela sekularne države u multikulturalnim društvima; Politička kultura i demokratija; Rodne sličnosti i razlike; Politički poredak i interreligijski dijalog; Protivrječnosti procesa sekularizacije u savremenom društvu; Savremeni modeli odnosa crkve i države; Crnogorska država i pravoslavna crkva – istorijsko iskustvo XIX i XX vijeka; Smisao legende o Velikom inkvizitoru.

Predavači su bili: akademik Dragan K. Vukčević; prof. dr Đuro Šušnjić; prof. dr Sonja Tomović-Šundić; prof. dr Darko Tanasković; prof. dr Radule Knežević; prof. dr Smiljana Lajner-Novosel; prof. dr Čedomir Čupić; prof. dr Slobodan Vukićević; prof. dr Radovan Bigović i prof. dr Živko Andrijašević.

3. IV ECPD međunarodna konferencija o međunacionalnom i međuetničkom pomirenju, vjerskoj toleranciji i ljudskoj bezbjednosti na Balkanu

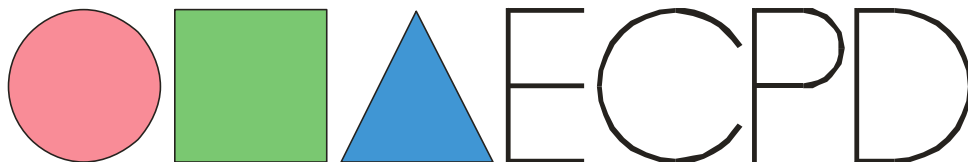
Konferencija je održana 30. i 31. oktobra 2008. godine u Miločer. Bilo je 102 učesnika i 8 posmatrača. Uvodni govor na Konferenciji podneo je gospodin Milo Đukanović, predsjednik Vlade Crne Gore. Konferenciji je predsjedavao prof. dr Takehiro Togo, predsjednik Savjeta ECPD. U radu konferencije učestvovalo je više uglednih naučnika, diplomata i javnih ličnosti, vjerskih velikodostojnika i eksperata među kojima Nj.E. Jasuši Akaši, raniji podsekretar OUN i izaslanik UN za bivšu SFR Jugoslaviju.

Sleva na desno: Prof. dr Negoslav Ostojić, Izvršni direktor ECPD, Nj.E. Takehiro Togo, predsednik Saveta ECPD, Nj.E. Milo Đukanović, predsednik Vlade Crne Gore, Predsednik Saveta ECPD Instituta u Podgorici, Nj.E. Jasuši Akaši, ex. Podsekretar OUN

Uvodni govor predsjednika Mila Đukanovića, Zaključke i preporuke kao ključne dokumente, dostavljeni su diplomatsko konzularnim predstavništvima akreditovanim u Crnoj Gori, Srbiji, Bosni i Hercegovini, Makedoniji, Hrvatskoj, Sloveniji, Kosovu, Bugarskoj, Rumuniji, Albaniji, Mađarskoj, Grčkoj i Italiji. Navedene dokumente dostavili smo i Generalnom sekretaru OUN, i visokim funkcionerima OUN i Evropske Unije, kao i Predsjedniku Vlade i Ministru spoljnih poslova Japana.

Uvodni govor predsjednika Mila Đukanovića i izlaganja učesnika na Konferenciji objavljeni su u Zborniku Konferencije, koji je distribuiran visokim funkcionerima

OUN i Evropske Unije, nacionalnim bibliotekama i diplomatsko konzularnim predstavništvima na području djelovanja ECPD.

Finansijsku podršku za održavanje Konferencije dali su Vlada Crne Gore, Tokio klub, Japan i Organizacija za svjetski mir.

4. **VII ECPD međunarodna konferencija o međunacionalnom, međuetničkom pomirenju, vjerskoj toleranciji i ljudskoj bezbjednosti na Balkanu – Novi Balkan i proširenje Evropske unije**

Konferencija je održana u Miločeru 21-22. oktobar 2011. godine

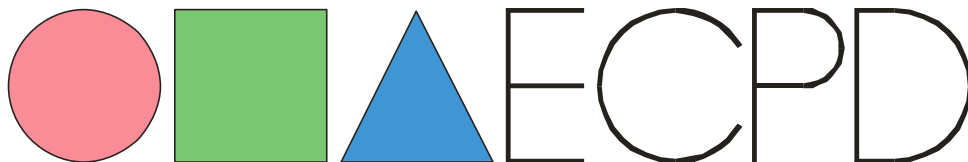
Uvodno izlaganje na Konferenciji imao je gospodin Milo Đukanović, predsjednik Demokratske partije socijalista. Izlaganje je svojom sadržinom, preciznim i jasnim ocjenama i vizijom o rješavanju još uvijek složenih regionalnih problema naišlo na veoma zapažen odjek među učesnicima Konferencije i na veliku pažnju medija u regionu.

Poruku Konferenciji uputio je Nj.E. Butros Butros-Ghali, počasni predsjednik ECPD, raniji Generalni sekretar UN.

Informacija o Konferenciji i uvodno izlaganje predsjednika Đukanovića dostavljeno je predsjednicima država i vlada u regionu i najvišim funkcionerima UN, Savjeta Evrope, EU i drugih međunarodnih organizacija.

Na Konferenciji je bilo više od 200 učesnika među kojima su i raniji premijeri i drugi visoki vladini zvaničnici, naučnici, predstavnici diplomatskih misija i vjerski dostojanstvenici.

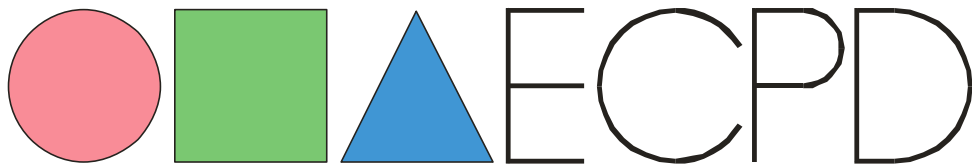
Prezentirani referati i diskusije na Konferenciji obuhvatili su sljedeće tematske oblasti:

- *Globalna ekonomska kriza i njen uticaj na finansijsku i ekonomsku situaciju u EU*
- *Uticaj krize u EU na ekonomske i socijalne prilike na Balkanu*
- *Evropska unija i Balkan – međuzavisnost*
- *Novi Balkan i novi izazovi*
- *Uloga mas medija u promociji pomirenja, tolerancije i saradnje na Balkanu*

Nakon Konferencije objavljen je Zbornik radova, koji je distribuiran visokim funkcionerima OUN i Evropske Unije, nacionalnim bibliotekama i diplomatsko konzularnim predstavništvima na području djelovanja ECPD.

U okviru Konferencije održana je promocija knjige Nj.E. Jasuši Akašija, ranijeg podsekretara OUN i specijalnog izaslanika UN za bivšu SFR Jugoslaviju „In the Valley between War and Peace – Personalities I met“.

Na promociji su govorili Milo Đukanović, predsjednik Demokratske partije socijalista, Toshio Tzunozaaki, ambasador Japana u Srbiji i Crnoj Gori, Erhard Busek, raniji zamjenik Kancelara Austrije i Specijalni koordinator Pakta za stabilnost Jugoistočne Evrope, prof. dr Albert Mas, predsjednik Izvršnog borda ECPD, prof. dr Vladimir Bučkovski, raniji predsjednik Vlade Makedonije, prof. dr Darko Tanasković, Univerzitet u Beogradu, raniji ambasador SR Jugoslavije, prof. dr Negoslav Ostojić, Izvršni direktor ECPD Univerziteta za mir UN i autor Nj.E. Jasuši Akaši.

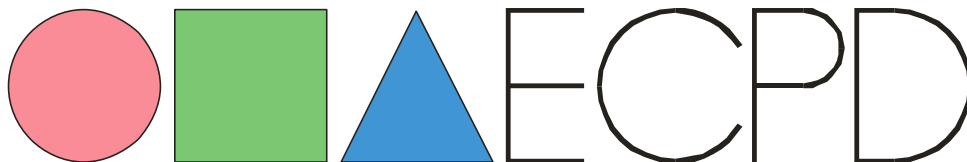

Sleva na desno: Prof. dr Negoslav Ostojić, Izvršni direktor ECPD, Nj.E. Milo Đukanović, ex. predsednik Vlade Crne Gore, Predsednik Saveta ECPD Instituta u Podgorici (nakon što mu je Izvršni direktor ECPD prof. dr Negoslav Ostojić uručio Zahvalnicu za doprinos radu ECPD), Nj.E. Takehiro Togo, predsednik Saveta ECPD.

III

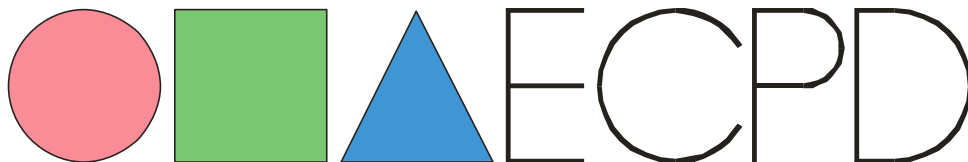
ECPD međunarodne letnje škole i seminari iz oblasti zdravstva u funkciji inovacije znanja

1. **XI ECPD međunarodna letnja škola: „Menadžment zdravstvenih institucija“** održana je na Svetom Stefanu od 12. do 16. juna 2006. godine za 25 učesnika iz regiona. Školu je otvorio uvodnim izlaganjem prof. dr Đorđe Jakovljević, osnivač Škole, ekspert Svjetske zdravstvene organizacije. Direktor Škole prof. dr Vlastimir Matejić
Glavna tema **Menadžment zdravstvenih institucija**
Kao pod teme obrađene su:
  - *Tranzicija, menadžment i standardi u zdravstvu*

- *Obezbjedenje efikasne i kvalitetne zdravstvene zaštite u uslovima ograničenih resursa*
  - *Dijagnoza tekućeg stanja standarda*
  - *Standardizacija procesa i rezultata rada*
  - *Komparacija efikasnosti upotrebe resursa i poštovanja standarda u zdravstvu privatnog i državnog vlasništva „Gerila“ marketing u zdravstvu*
  - *Iskustva u istraživanju satisfakcije klijenata i uvođenje standarda u Opštoj bolnici Nikšić*
  - *Standardi u upravljanju lancem snabdijevanja u zdravstvu*
  - *Efikasno korišćenje bolničkih resursa u državnim zdravstvenim sistemima*
  - *Transformacija državnih bolnica u nezavisne javne organe – Studija slučaja*
  - *Troškovi, cijene i drugi finansijski standardi u sistemu zdravstvene zaštite i institucije: trenutno stanje i iskustva u nekim zemljama EU*
  - *Upravljanje kriznim situacijama u zdravstvu*
  - *Mehanizmi kontrole procesa i performansi*
2. **XII ECPD međunarodna letnja škola: „Menadžment zdravstvenih institucija“** održana je u Miločeru od 18. do 22. juna 2007. godine za 61 učesnika iz regiona. Školu je otvorio uvodnim izlaganjem dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja, rada i socijalnog staranja Crne Gore.
Direktor Škole prof. dr Đorđe Jakovljević
Glavna tema škole „**Menadžment zdravstvenih rizika**“
Kao pod teme obrađene su:
- *Menadžment zdravstvenih rizika u oblasti nezaraznih bolesti (iskustvo Finske)*
  - *Zdravstveni rizici i strategije za njihovu redukciju*
  - *Menadžment zdravstvenih rizika u oblasti kardiovaskularnih bolesti*
  - *Menadžment zdravstvenih rizika u oblasti profesionalnih oboljenja*
  - *Menadžment zdravstvenih rizika u oblasti profesionalnih oboljenja*
  - *Evropska strategija WHO o prevenciji i kontroli nezaraznih bolesti*
3. **XIII ECPD međunarodna letnja škola: „Menadžment zdravstvenih institucija“** održana je u Miločeru od 30. juna do 4. jula 2008. za 82

učesnika iz regiona. Školu je otvorio uvodnim izlaganjem dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja, rada i socijalnog staranja Crne Gore.

Direktor Škole prof. dr Đorđe Jakovljević, ekspert Svjetske zdravstvene organizacije

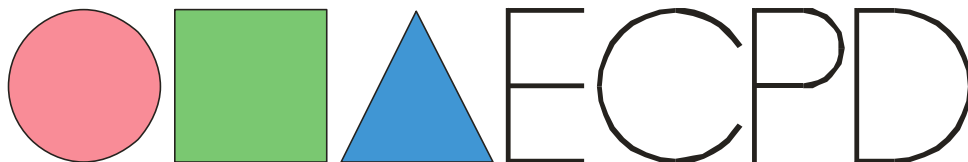

Učesnici XIII međunarodne letnje škole „Menadžment zdravstvenih institucija“, Miločer, 30. jun-4. jul 2008.

Glavna tema škole „**Evropski monitoring zdravstvenih rizika**“

Kao pod teme obrađene su:

- *Evropski monitoring zdravstvenih rizika*
  - *Populacioni indikatori rizičnih faktora za hronične bolesti*
- *Istraživanja na nacionalnom nivou*
- *Istraživanja, protokol i operativna uputstva*
- *Prevenција i kontrola dijabetes melitusa*
- *Prevalenca i nivoi preovlađujućih zdravstvenih rizika u Crnoj Gori, Srbiji i Republici Srpskoj*
- *Analiza rizika – koncepti i problemi*
- *Situaciona analiza za izradu interventnog programa prevencije i kontrole nezaraznih bolesti*
- *Novi pristup za mjerenje opterećenosti bolešću*

- *Uticaj odnosa ljekara i pacijenta na ishod liječenja*
- *Aktuelni problemi zdravstvene zaštite djece i omladine*

4. **XIV ECPD međunarodna letnja škola „Menadžment zdravstvenih institucija“** održana je u Miločeru od 29. juna do 3. jula 2009. za 55 učesnika iz regiona. Školu je otvorio uvodnim izlaganjem dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore.

Direktor Škole prof. dr Đorđe Jakovljević, ekspert Svjetske zdravstvene organizacije

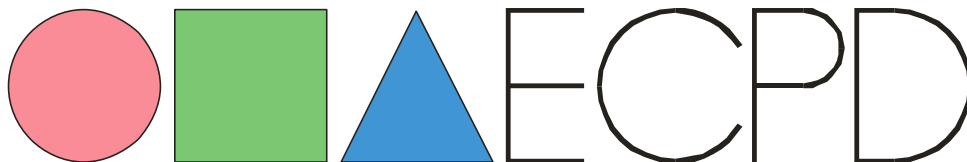
Glavna tema škole **„Menadžment zdravstvenih resursa u uslovima svjetske ekonomske krize“**

XIV ECPD međunarodna letnja škola „Menadžment zdravstvenih institucija“ Miločer, 29. jun – 3. jul 2009.

Kao pod teme obrađene su:

- *Menadžment zdravstvenih resursa u uslovima ekonomske krize*
- *Mjere za očuvanje reproduktivnog zdravlja u uslovima ekonomske krize*
- *Ciljevi i mjere zdravstvene politike u uslovima ekonomske krize*
- *Uticaj ekonomske krize na organizaciju i rad zdravstvenih ustanova*
- *Ciljevi i mjere zdravstvene politike u uslovima ekonomske krize*

- *Društveni proizvod i finansiranje zdravstvene zaštite u uslovima ekonomske krize*
- *Bioterorizam kao globalna prijetnja*

5. **XV ECPD** međunarodna letnja škola „**Menadžment zdravstvenih institucija**“ održana je u Miločeru od 21. do 25. juna 2010. godine za 45. učesnika iz regiona. Školu je otvorio uvodnim izlaganjem prof. dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore.

Direktor Škole prof. dr Đorđe Jakovljević, ekspert Svjetske zdravstvene organizacije

Glavna tema škole „**Kvalitet života kao cilj zdravstvene politike i mjerilo rezultata zdravstvenih mjera i individualnog medicinskog tretmana**“

Kao pod teme obrađene su:

- *Kvalitet života – teorija i praksa*
- *Kvalitet života poslije operacije na otvorenom srcu*
- *Razvoj metodologije mjerenja kvaliteta života*
- *Primjena metoda mjerenja kvaliteta života kao ishoda medicinskog tretmana u stomatologiji*
- *Primjena metoda mjerenja kvaliteta života kao ishoda medicinskog tretmana u oftalmologiji*
- *Kvalitet života djece i omladine – sa posebnim akcentom na djecu bez roditeljskog staranja*
- *Koncept kvaliteta zdravstvenih sistema i institucija kao preduslov kvaliteta života*

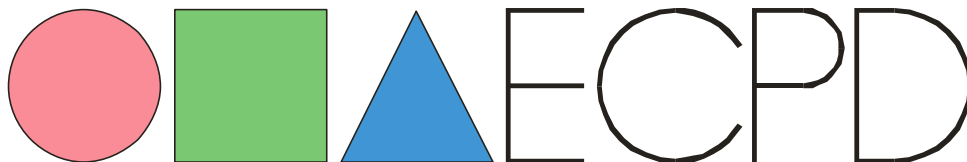
6. **XVI ECPD** međunarodna letnja škola „**Menadžment zdravstvenih institucija**“ održana je u Miločeru od 20. do 24. juna 2011. godine za 40. učesnika iz regiona. Školu je otvorio uvodnim izlaganjem prof. dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore.

Direktor Škole **prof. dr Hannu Vuori**, ekspert i funkcioner Svjetske zdravstvene organizacije

Glavna tema škole „**Finansiranje sistema zdravstvene zaštite u funkciji unapređenja kvaliteta i performansi zdravstvene službe**“

Kao pod teme obrađene su:

- *Koncepti finansiranja zdravstvenog sistema*

- *Modeli finansiranja i organizacija zdravstvene službe – region i zemlje EU*
- *Primjena finansijskih instrumenata na nivou zdravstvenih sistema za ostvarivanje osnovnih vrijednosti i principa zdravstvene politike*
- *Mogućnosti korišćenja finansijskih instrumenata za unapređenje kvaliteta i učinka zdravstvene službe*
- *Javno-privatno partnerstvo u pružanju zdravstvenih usluga za efikasniju i kvalitetniju zdravstvenu zaštitu*
- *Prezentacija modela finansiranja primarne zdravstvene zaštite ili bolničke zaštite iz zemalja u regionu*
- *Bezbjednost pacijenata.*

7. **XVII** ECPD međunarodna letnja škola „**Menadžment zdravstvenih institucija**“ održana je u Miločeru od 18. do 22. juna 2012. godine za 42. učesnika. Školu je otvorio uvodnim izlaganjem i predavanjem „Kapitacija: Iskustva Crne Gore“, prof. dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore.

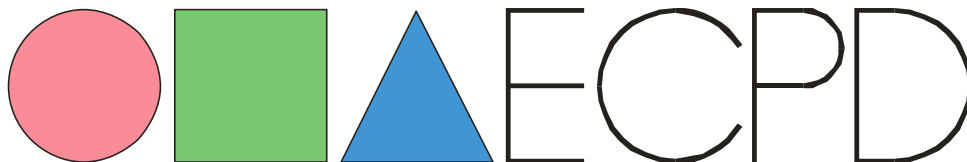
Direktor škole **prof. dr Dušan Keber**

Glavna tema škole „**Kapitacija, DRG i klinički putevi: savremeni alati za podsticanje kvaliteta i efikasnosti zdravstvenih usluga**”

Kao pod teme obrađene su:

- *Klasični i savremeni metodi plaćanja zdravstvene zaštite*
- *Kapitacija kao metod plaćanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti*
- *DRG kao metod plaćanja u sekundarnoj zdravstvenoj zaštiti*
- *Klinički putevi: protokoli zbrinjavanja pacijenata*
- *Komplementarnost kliničkih puteva i DRG*
- *Koristi kliničkih puteva, DRG i kapitacije za pacijente i zdravstveni sistem*
- *Klinički putevi u ugovaranju finansijera i pružalaca usluga*
- *Priprema i primjena kapitacije, DRG i kliničkih puteva (primjeri iz EU i zemalja Jugoistočne Europe)*

8. **XVIII** ECPD međunarodna letnja škola „**Menadžment zdravstvenih institucija**“ održana je u Miločeru od 24. do 28. juna 2013. godine za 45.

učesnika. Školu su otvorili uvodnim izlaganjima i predavanjima „Mreža zdravstvenih ustanova i transformacija zdravstvenog sistema kao proces horizontalne i vertikalne integracije zdravstvenih ustanova”, prof. dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore i prof. dr Slavica Đukić Dejanović, ministar zdravlja Srbije „Korak dalje u jačanju zdravstvenog sistema Republike Srbije“.

Kodirektori Škole prof. dr Jeffrey Levett i doc. dr Simo Vuković

Glavna tema škole „**Menadžment zdravstvenim ustanovama u vrijeme promjena i krize – između očekivanja i mogućnosti**”

Kao pod teme obrađene su:

- *Transformacija zdravstvenih sistema u uslovima krize*
- *Održivi modeli i inovativni pristupi u finansiranju zdravstvene zaštite*
- *Ljudski resurs u zdravstvu*
- *Adaptacija zdravstvenih ustanova na realne mogućnosti i potrebe- menadžment kvaliteta i efikasnosti*
- *Nova evropska zdravstvena politika Zdravlje 2020 – šta nas očekuje*
- *Upravljanje ustanovama zdravstvene zaštite u uslovima transformacije zdravstvenog sistema*
- *Zdravstvene potrebe, rizici i opasnosti u 21 vijeku,*
- *Upravljanje kvalitetom u zdravstvenim ustanovama primarnog nivoa zdravstvene zaštite*
- *Sistem Nacionalnog zdravstvenog računa – put ka razumnim odlukama*
- *Javno privatno partnerstvo u zdravstvu*
- *Inovacije u finansiranju zdravstvene zaštite iz javnih sredstava*
- *Transformacija zdravstvenih sistema u vrijeme krize*
- *Ljudski resursi u zdravstvu – od rashoda do investicija za budućnost*
- *Krizna komunikacija kao izazov zdravstvenog menadžmenta*
- *Liderstvo i sistem menadžmenta*
- *Efekti DRG sistema*
- *Adaptacija DRG na specifičnost nacionalnih zdravstvenih sistema*
- *Nova evropska zdravstvena politika 2020.*
- *Društvena stvarnost, etički principi i zdravstveni sistem*

U radu Škole su aktivno učestvovali i mr sci. dr Slobodan Stanić, ministar zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, prim. dr Goran Čerkez, zamjenik ministra zdravlja Federacije Bosne i Hercegovine.

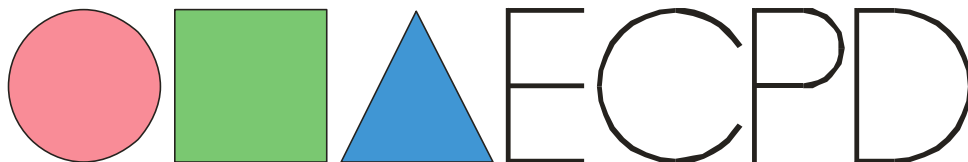
9. **XIX ECPD** međunarodna letnja škola „**Menadžment zdravstvenih institucija**“ održana je u Miločeru od 23. do 27. juna 2014. godine sa 50 učesnika iz regiona. Školu je otvorio prof. dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore.

Direktor Škole doc. dr Simo Vuković

Glavna tema Škole „**Zdravstveni sistemi Jugoistične Evrope na raskršću – pogled u budućnost nakon decenije reformi**“

Kao pod teme obrađene su:

- *Efekti realizacije Master plana razvoja zdravstva Crne Gore za period 2010–2013.*
- *Izazovi zdravstvene politike Crne Gore do 2020. godine*
- *Strateški plan razvoja zdravstva u Federaciji BiH 2008–2018: postignuti ciljevi i koliko smo blizu definisane vizije*
- *Uloga i kapaciteti zdravstvene mreže Jugoistočne Evrope kao mehanizma regionalne saradnje u reformama zdravstvenih sistema*
- *Preporuke za unapređenje zdravstvenih sistema zemalja u regionu Jugoistočne Evrope*
- *Zdravlje za ekonomski razvoj Jugoistočne Evrope*
- *Prikaz izvještaja Evropskog potrošačkog zdravstvenog indeksa 2013*
- *Studija slučaja bolničke ustanove u Velikoj Britaniji – unapređenje menadžmenta*
- *Predlog regionalnog projekta edukacije menadžera u zdravstvenim ustanovama*
- *Iskustva i efekti reformi finansiranja u sistemu zdravstvene zaštite Hrvatske*
- *Reforme i izazovi u finansiranju zdravstvenog sistema Makedonije*
- *Iskustva i izazovi upravljanja bolničkim sistemom u Srbiji*
- *Najbolji zdravstveni sistemi u Evropi - lekcije za buduće reforme*
- *Performanse menadžmenta savremene zdravstvene usluge – očekivanja i uloga*
- *Reforme u zdravstvu – od iluzija do realnosti*
- *Poboljšanje učinka u sistemu zdravstvene zaštite*
- *Vanredne situacije – prevencija i reagovanje kao aktuelni izazov za zdravstveni menadžment*

10. **XX**, jubilarna ECPD međunarodna letnja škola „**Menadžment zdravstvenih institucija**“ održana je u Miločeru od 29. juna do 3. jula 2015. godine sa 49 učesnika. Školu je otvorio prof. dr Budimir Šegrt, ministar zdravlja Crne Gore.

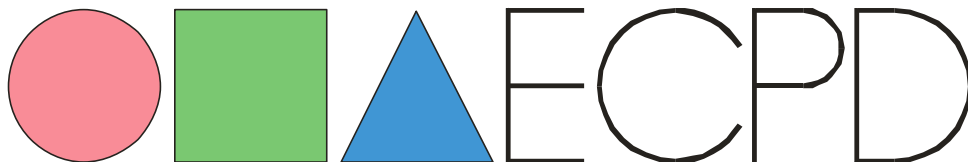
Prof. dr Budimir Šegrt, otvorio XX ECPD međunarodnu letnju školu „Menadžment zdravstvenih institucija“, Miločer 29. jun – 3. jul 2015.

Kodirektori Škole su **prof. dr Klaus-Dirk Henke**, **prof. dr Arne Björnberg**, **prof. dr Jeffrey Levett**, i **doc. dr Simo Vuković**, ECPD UPUN.

Glavna tema Škole „**Sistem integrisane zdravstvene zaštite – izazov za zdravstveni menadžment**“

Kao pod teme obrađene su:

- *Univerzalna zdravstvena zaštita u Evropi*
- *Funkcije i performanse integrisanog sistema zdravstvene zaštite*
- *Integracija pružanja zdravstvenih usluga i zdravstvenog osiguranja*
- *Koncept integrisanog sistema zdravstvene zaštite u donošenju politika u strateškom planiranju*

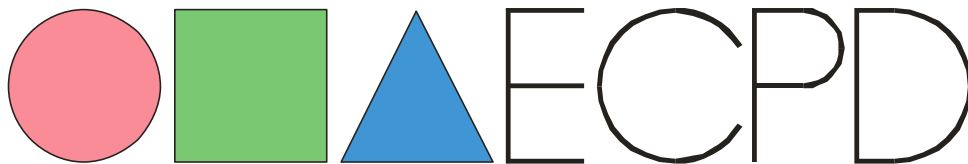

- *Rješenja integrisane zdravstvene zaštite za integrisane zdravstvene sisteme: menadžment, klinički procesi i tehnološke inovacije kroz PPP*
- *Integrisani pristup u funkciji ostvarivanja javnog zdravstva*

Sleva na desno: Prof. dr Arne Björnberg, Doc. Dr Vjekoslav Mandić, Prof. dr Budimir Šegrt, Prof. dr Negoslav Ostojić, Prof. dr Budimir Lazović, XX ECPD međunarodna letnja škola „Menadžment zdravstvenih institucija“, Miločer 29. jun – 3. jul 2015.

- *Integrisani zdravstveni sistem u EU*
- *Integrisana zdravstvena zaštita – pacijent u centru sistema*
- *Integracija pružanja zdravstvenih usluga i zdravstvenog osiguranja – koncept budućnosti*
- *Mjesto i uloga doma zdravlja u integrisanom sistemu zdravstvene zaštite*
- *Integrativni pristup u pružanju zdravstvene zaštite mladima u PZZ*
- *Organizacioni aspekt integrisanog upravljanja u zdravstvenoj zaštiti*
- *Integrisana zdravstvena zaštita*
- *Zdravstvena ekonomija kao deo socijalne i industrijske politike*
- *Ekonomika humanih resursa u integrisanom pružanju zdravstvenih usluga*

- Način zbrinjavanja – osnova integrisanog pristupa u pružanju zdravstvenih usluga
- Zdravstveni benefiti od zdravstvene industrije
- EHCI izveštaj 2014 u svijetlu ključnih performansi zdravstvenih sistema

Učesnici XX ECPD međunarodne letnje škole „Menadžment zdravstvenih institucija“, Miločer 29. jun – 3. jul 2015.

11. **XXI ECPD međunarodna letnja škola „Menadžment zdravstvenih institucija“** održana je u Miločeru od 27. juna do 1. jula 2016 godine sa 47 učesnika. Školu je otvorio **doc. dr Nebojša Kavarić**, izaslanik Ministra zdravlja Crne Gore.

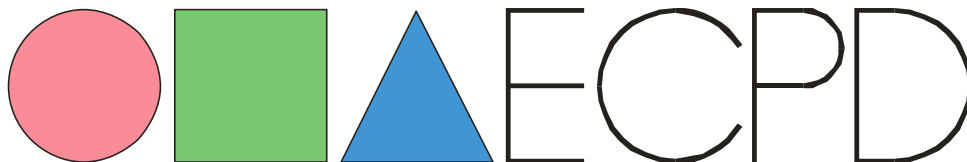
Direktor Škole **prof. dr Dušan Keber**

Ko-direktori Škole **prof. dr Klaus Dirk Henke**, **prof. dr Ana Stavljenić Rukavina** i **prof. dr Nebojša Arsenijević**

Glavna tema Škole „**Zdravstveni sistemi u ekonomskoj i migrantskoj krizi**“

Kao pod teme obrađene su:

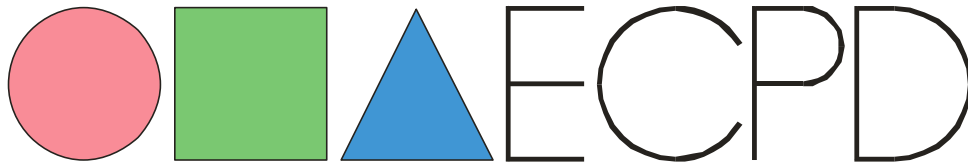
- *Zdravstveni sistemi u ekonomskoj i migrantskoj krizi: uvod*
- *Ekonomska kriza i migracija zdravstvenih radnika*

- *Procena lokalnih kapaciteta zdravstvenog sistema za upravljanje velikim prilivom migranata: iskustvo EU*
- *Zdravstvena zaštita migranata u Nemačkoj: izazovi i rešenj*
- *Procena kapaciteta zdravstvenog sistema za upravljanje iznenadnim velikim prilivom migranata: iskustvo Srbije*
- *Odgovor zdravstvenog sistema na migrantsku krizu- Hrvatsko iskustvo*
- *Odgovor evropskih zdravstvenih sistema na finansijsku krizu*
- *Ljudska mobilnost, globalizacija vektora i rizik od izbijanja epidemija u oblasti Mediterana*
- *Korišćenje naprednih molekularnih metoda za istraživanje epidemija u eri migracija i pokreta stanovništva: primer meningokokne invazivne bolesti*
- *Infektivni agensi kao pretnja bezbednosti u savremenom svetu – izazovi i uticaj migracija, epidemija, klimatskih promena i biološkog oružja*
- *Prevenција i odgovor u slučaju masovnih epidemija: resursi, iskustva i izazovi, mogućnosti za saradnju*
- *Borba protiv redukcije budžeta za javno zdravlje i socijalnih budžeta*
- *Da li je trajno smanjenje troškova zadovoljavajuće/ ograničenje prava pristupa zdravstvenoj zaštiti*
- *Značaj komparacije zdravstvenih sistema za optimizaciju menadžmenta u zdravstvu*
- *Smanjenje troškova u zdravstvenoj politici u zemljama Jugoistočne Evrope*
- *Krizni menadžment i migracije: zdravstveni problemi i implikacije*
- *Trenutni status i budućnost evropskog budžeta*
- *Javno-zdravstveni aspekti migracija*
- *Ekonomska kriza i zdravstveni sistemi u Evropi*

12. **XXII** ECPD međunarodna letnja škola „**Menadžment zdravstvenih institucija**“ održana je u Bečićima od 26. do 30. juna 2017 godine sa 63 učesnika. Školu je otvorio **Milovan Vujović**, Državni sekretar Ministarstva zdravlja Crne Gore i **dr Ihor Perehinets**, Direktorat za zdravstvene sisteme i javno zdravlje SZO za Evropu

Prof. dr Jeffrey Levett, Predsednik Saveta škole, Nacionalna škola javnog zdravlja, Atina, Grčka

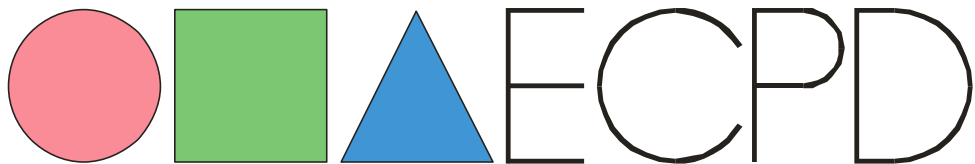
Sleva na desno: Dr Ihar Perehineta, Prof. dr Arne Björnberg, akademik, Prof. dr Negoslav Ostojić, Milovan Vujović, Doc. dr Nebojša Kavarić, Prof. dr Jeffrey Levett. XXII ECPD međunarodna letnja škola „Menadžment zdravstvenih institucija“, Bečići, 26-30. jun 2017

Kodirektori Škole **prof. dr Arne Björnberg**, prof. dr **Klaus-Dirk Henke** i prof. dr **Ana Stavljenić Rukavina**

Glavna tema Škole „**Profesionalni menadžment osnov održive zdravstvene zaštite**“

Kao pod teme obrađene su:

- *Univerzalna zdravstvena zaštita u Evropi*
- *Endemsko stanje koje negativno utiče na javno zdravstvo Evrope*
- *Upravljanje zdravstvenim sistemima i ustanovama, sa posebnim osvrtom na zdravstvene sisteme Bosne i Hercegovine – između želja i mogućnosti*
- *Prelazak sa finansiranja resursa na finansiranje učinka. Upravljanje ovom tranzicijom u praksi*
- *Suočavanje javnog zdravstva sa ekonomskom krizom u Srbiji*
- *Finansiranje bolnica i vrednovanje bolničkih i vanbolničkih zdravstvenih usluga*

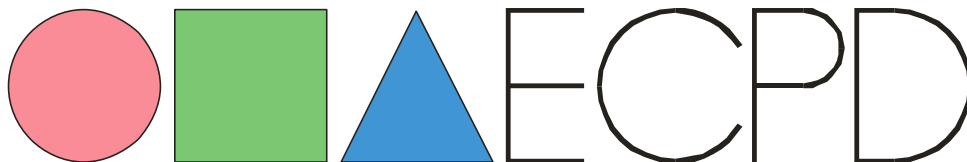

- *Plaćanje prema učinku (P4P) – Šta se meri i koliko se plaća*
Plaćanje na bazi slučaja i ambulantno lečenje – izazovi i mogućnosti
- *Podaci o dijagnostički srodnim grupama (DRG) i uslovi stečeni u bolnici – dve strane iste medalje*

Učesnici XXII ECPD međunarodne letnje škole „Menadžment zdravstvenih institucija“, Bečići, 26-30. jun 2019.

- *Pregled procesa pregovaranja sa osvrtom na nekoliko oblasti i primena u sektoru zdravstva*
- *Status državnih zdravstvenih ustanova u sistemu finansiranja FZO*
- *Način finansiranja zdravstvenih ustanova iz plana mreže Ministarstva zdravlja*
- *Uloga konkurencije u zdravstvu*
Raspodela resursa u zdravstvu – više pitanja nego odgovora
- *Promovisanje obrazovne sinergije za unapređenje upravljanja složenim vanrednim situacijama u oblasti javnog zdravlja*
- *Da li postoji racionalna zdravstvena politika*
- *Značaj komparacije zdravstvenih sistema za optimizaciju menadžmenta u zdravstvu*
- *Implementiranje nacionalnog e-Health sistema*

- *Značaj integracije e-Health rešenja – iskustva Makedonije i Srbije*
- *Revolucionisanje pristupačnosti zdravstvenih usluga za manje od 6 meseci pomoću e-Health integracije*

13. **XXIII ECPD međunarodna letnja škola „Menadžment zdravstvenih institucija“** održana je u Budvi od 25. do 29. juna 2018. sa 67 učesnika.

Predsednik saveta škole **prof. dr Đorđe Jakovljević**

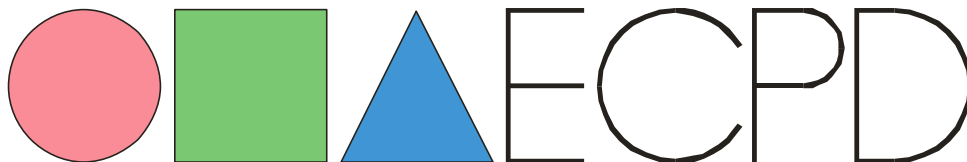
Direktor Škole **prof. dr Dušan Keber**

Ko-direktori Škole **prof. dr Klaus-Dirk Henke, prof. dr Ana Stavljenić Rukavina, prof. dr Jeffrey Levett**

Glavna tema Škole **„Neracionalno trošenje u zdravstvu i moguća rešenja“**

Kao pod teme obrađene su:

- *Neefikasno i neracionalno trošenje u zdravstvenim sistemima: opšti pregled*
- *Bolnička zdravstvena zaštita između očekivanja i mogućnosti - studija slučaja bolnica u Nemačkoj*
- *Pomoćne tehnologije i e-Zdravlje kao rešenje za efikasnu zdravstvenu zaštitu u uslovima intenzivnog starenja stanovništva*
- *Imunizacija kao faktor održivosti i smanjenja troškova u zdravstvenim sistemima*
- *Okrugli sto: Neracionalno trošenje u zdravstvu - određivanje okvira*
- *Neracionalno trošenje u kliničkoj medicini*
- *Kako povećati efikasnost administracije u upravljanju zdravstvenim sistemom*
- *Sistemski uvid u gubitke zdravstvenog budžeta i nenamensko trošenje sredstava za pacijente*
- *Iskustva nekih zemalja u kontroli troškova zdravstvenih usluga*
- *Racionalna primena laboratorijske dijagnostike*
- *Panel diskusija: Neracionalno trošenju u zdravstvu I: problemi i rešenja*
- *Neadekvatna primena antimikrobnih lekova*
- *Znanja i navike stanovništva o upotrebi antibiotika i mikrobnе rezistencije*
- *Korišćenje procene zdravstvenih tehnologija za izbegavanje zdravstvenih usluga male vrednosti*
- *Smanjivanje zdravstvenih troškova na lekove*

- *Gubici povezani sa upravljanjem zdravstvenim sistemom*
- *Samo-lečenje na bazi „e-Zdravlja“*
- *Panel diskusija: Neracionalno trošenju u zdravstvu II: problemi i rešenja*
- *Korišćenje finansijskih podsticaja u cilju izbegavanja nekorisnih zdravstvenih usluga*
- *Zdravstvene potrebe i globalni razvoj*
- *Smanjivanje bolničke u prilog vanbolničke zdravstvene zaštite*
- *Uticaj informatizacije na troškove u zdravstvenom sustavu: primer iz BiH*
- *Metode plaćanja zdravstvenih usluga: studija slučaja BiH*
- *Panel diskusija: Mere zdravstvene politike za smanjivanje preteranog korišćenja bolničke zaštite*
- *Prevare, zloupotrebe, korupcija i druga kršenja integriteta u zdravstvenom sektoru*
- *Demografske promene i njihovi izazovi*

14. **XXIV ECPD međunarodna letnja škola „Menadžment zdravstvenih institucija“** održana je u Budvi od 24. do 28. juna 2019. sa 60 učesnika.

Školu je otvorio **dr Kenan Hrapović**, ministar zdravlja Crne Gore.

Predsednik saveta škole **prof. dr Đorđe Jakovljević**

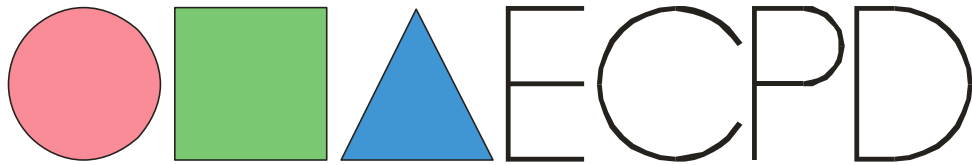
Direktor Škole **prof. dr Dušan Keber**

Ko-direktori Škole **prof. dr Klaus-Dirk Henke**, **prof. dr Ana Stavljenić Rukavina**, **prof. dr Jeffrey Levett**

Glavna tema Škole **„Zdravstveni sistemi za vreme i nakon ekonomske krize“**

Kao pod teme obrađene su:

- *Javna i privatna zdravstvena zaštita: lekcije iz EU i zemalja Jugoistočne Europe*
- *Efektivno i efikasno osposobljavanje u organizacijskom okruženju: učenje izvan tehnologije*

Izvršni direktor ECPD akademik prof. dr. Negoslav Ostojić govori na otvaranju XXIV ECPD međunarodne letnje škole „Menadžment zdravstvenih institucija“, Bečići, 24-28. jun 2019.

- *Globalna zdravstvena pitanja koja valja promatrati u 2018. godini - gdje danas idemo u Hrvatskoj*
- *Politika vremena čekanja u zdravstvenom sektoru*
- *Smanjivanje vremena čekanja u Hrvatskoj proaktivnim višesmjernim pristupom*
- *Primarna zdravstvena zaštita u Sloveniji: slučaj najvećeg doma zdravlja*
- *Uspostavljanje novih ICT alata za mobilizaciju resursa u pružanju usluga primarne zdravstvene zaštite i bolnicama*
- *Da li organizovana preventivna medicina štedi novac ili povećava kvalitet? Preventivni zdravstveni programi u EU i jugoistočnoj Evropi. Pregled*
- *Procena zdravstvenih tehnologija i druge metode za povećanje pristupa inovativnim lekovima unutar ograničenih budžeta*
- *Uspostavljanje ravnoteže između potražnje i ponude zdravstvenih radnika (I)*
- *Integrirana zdravstvena zaštita - prilike i pretnje/šta moramo učiniti kako bi model integrirane zaštite bio nova prilika za sve učesnike u zdravstvu*

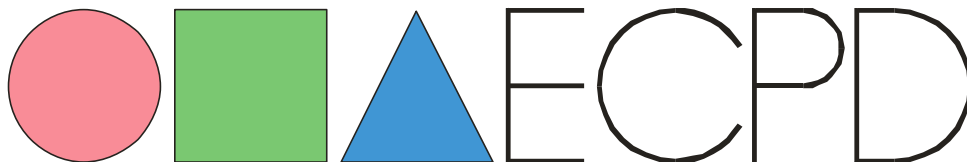

- *Tradicionalne i inovativne metode plaćanja usluga i iskustva u zemljama Jugoistočne Evrope*
- *Standardi i normativi zdravstvenih usluga, kliničkih puteva i kontrolnih lista*
- *Politika zavojnica - novi alat za eru digitalnog odlučivanja/zašto ne koristimo policy dokumente i zašto su oni jedina opcija za održive promene*
- *Uspostavljanje ravnoteže između potražnje i ponude zdravstvenih radnika (II)*
- *Finansiranje i obezbeđivanje zdravstvene zaštite*
- *Kompetencije u zdravstvenom menadžmentu: pre i nakon krize*
- *Mobilizacija više resursa za podmirenje tekućih i budućih izdataka za zdravstvo I*
- *Unapređenje rezilijentnosti zdravstvenih radnika*
- *Mobilizacija više resursa za podmirenje tekućih i budućih izdataka za zdravstvo II*
- *Kako pomiriti prošlost i budućnost privatnog i društvenog sektora u oblasti primarne zdravstvene zaštite*
- *Da li razumemo šta se dešava u hrvatskoj zdravstvenoj zaštiti*
- *Šta se dogodilo sa grčkom zdravstvenom zaštitom nakon ekonomske krize*
- *Donošenje odluka zasnovanih na dokazima u upravljanju zdravstvom*
- *Upravljanje ljudskim resursima*
- *Upravljanje rizikom u zdravstvenim ustanovama*

15. **ECPD Ciklus Međunarodnih seminara „Inovacije znanja iz oblasti zdravstvenog menadžmenta“** održan u Podgorici, Nikšiću i Beranama, uz učešće 23 polaznika iz Crne Gore. Seminarom je rukovodio prof. dr Đorđe Jakovljević, ekspert Svjetske zdravstvene organizacije.

Na seminaru u **Podgorici (14. i 15. juna 2008.)** zastupljene su teme: **Glavni zdravstveni problemi i mjere u njihovom rešavanju; Funkcije zdravstvene ustanove i upravljanje; Zdravstvena tehnologija i informacioni sistemi; Efikasnost i kvalitet rada zdravstvene ustanove.**

Na seminaru u **Nikšiću (21. i 22. jun 2008.)** zastupljene su teme: **Zdravstvena politika i sistem zdravstvene zaštite u Crnoj Gori; Zdravstvena politika i sistem zdravstvene zaštite u svijetu; Ekonomika i**

finansiranje zdravstvene ustanove; Modeli zdravstvenih sistema u svijetu.

Na seminaru u **Beranama (28. i 29. jun 2008.)** zastupljene su teme: **Novi trendovi u zdravstvenoj politici u svijetu; Međunarodna zdravstvena saradnja; Reforme zdravstvene zaštite u Crnoj Gori; Položaj zdravstvenih ustanova i zdravstvenih radnika u sistemskim zakonima Crne Gore; Ekonomika zdravlja – Osnovni principi zdravstvenog menadžmenta.**

Stalna ECPD međunarodna letnja škola „Kardiovaskularne bolesti”

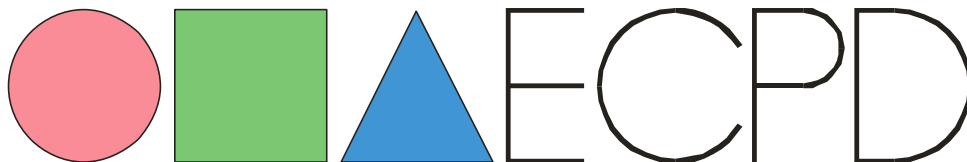
16. **I ECPD međunarodna letnja škola o Kardiovaskularnim bolestima** održana je u Miločeru od 22. do 26. juna 2009. godine za 10. učesnika. Školu je otvorio **Prof. dr Nathan D.Wong**

Kodirektori Škole su akademik prof. dr Miodrag Ostojić i prof. dr Nathan D. Wong

Glavna tema škole **„Prevenција i liječenje kardiovaskularnih bolesti“**

Kao pod teme obrađene su:

- *Epidemija kardiovaskularnih bolesti*
- *Skrining za subkliničku kardiovaskularnu bolest: Implikacije za praćenje kardiovaskularnog rizika*
- *Dislipidemije - Evaluacija novih kliničkih studija i praćenje LDL*
- *Metabolički sindrom, dijabetes i kardiovaskularne bolesti*
- *Workshop: Studije slučaja u preventivnoj kardiologiji*
- *Implementacija globalnog kardiovaskularnog rizika i preporuke: Primjena Evropskog SCORE algoritma*
- *Hipertenzija - Savremene studije i kliničke implikacije*
- *Prevenција KVB kod dece i mladih (Screening i intervencije u zajednici)*
- *Kardiovaskularne bolesti kao vodeći zdravstveni problem*
- *Aterotrombotična koronarna bolest*
- *Hirurško liječenje urođenih srčanih mana i koronarne bolesti*
- *Novi pristupi i metode dijagnostike i liječenja kardiovaskularnih bolesti*
- *Disekantni hematom aorte; Tumori srca i perikarda*

- *Hirurško liječenje: valvularnih srčanih mana, bolesti ascendentne aorte, srčane insuficijencije i tumora srca*
Transplantacija srca i implantacija veštačkog srca
Kvalitet života posle operacija na otvorenom srcu

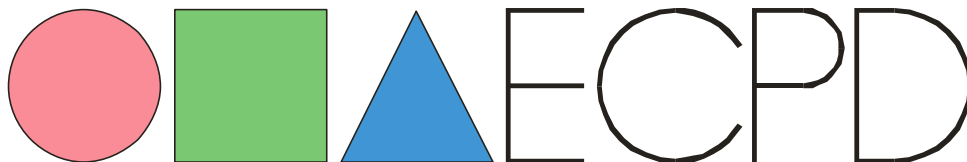
17. **II** ECPD međunarodna letnja škola o **Kardiovaskularnim bolestima** održana je u Miločeru od 28. juna do 2. jula 2010. godine za 29 učesnika. Školu je otvorio prof. dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore. Kodirektori Škole su akademik prof. dr Ninoslav Radovanović, akademik prof. dr Miodrag Ostojić i prof. dr Nathan D. Wong

Glavna tema škole „**Prevenција i liječenje kardiovaskularnih bolesti**“

Kao pod teme obrađene su:

- *Kardiovaskularne bolesti kao vodeći zdravstveni problem*
- *Novi pristupi i metode dijagnostike i liječenja kardiovaskularnih bolesti*
- *Epidemiologija kardiovaskularnih bolesti i prisustvo faktora rizika u populaciji Crne Gore*
- *Procena ukupnog rizika za pojavu kardiovaskularnih bolesti – SCORE tabele i njihova primena*
- *Hipertenzija: Skorašnje studije i kliničke implikacije*
- *Prevenција KVB kod dece i mladih*
- *Skrining za subkliničku kardiovaskularnu bolest: Implikacije za praćenje kardiovaskularnog rizika*
- *Dislipidemije: Evaluacija novih kliničkih studija i praćenje LDL*
- *Metabolički sindrom, diabetes i kardiovaskularne bolesti*
- *Workshop: Studije slučaja u preventivnoj kardiologiji*
- *Uloga kardiovaskularne hirurgije u medicinskom tretmanu kardiovaskularnih bolesti*
- *Atero-trombotična koronarna bolest srca; Disekatni hematoma aorte*
- *Rehabilitacija kardiovaskularnih bolesnika*

18. **III** ECPD međunarodna letnja škola o **Kardiovaskularnim bolestima** održana je u Miločeru od 27. juna do 1. jula 2011. godine za 17. učesnika. Školu je otvorio prof. dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore. Kodirektori Škole su akademik prof. dr Ninoslav Radovanović, akademik prof. dr Miodrag Ostojić i prof. dr Nathan D. Wong

Glavna tema škole „**Kontrola faktora rizika, dijagnostika i tretman kardiovaskularnih bolesti**”

Kao pod teme obrađene su:

- *Kardiovaskularne bolesti kao vodeći zdravstveni problem*
- *Novi pristupi i metode dijagnostike i liječenja kardiovaskularnih bolesti*
- *Metabolički sindrom, dijabetes i kardiovaskularne bolesti*
- *Uloga biomarkera i subkliničke ateroskleroze u praćenju kardiovaskularnog rizika*
- *Projekat: Zdravlje - Implikacija za prevenciju dijabetesa kod mladih*
- *Strategija za redukciju gojaznosti i povećanje fizičke aktivnosti*
- *Atero-trombotična koronarna bolest srca*
- *Disekatni hematomi aorte*
- *Procjena ukupnog rizika za pojavu kardiovaskularnih bolesti – SCORE tabele i njihova primjena*
- *Prekomorske aritmije (kliničke karakteristike, dijagnostika i liječenje)*
- *Komorske aritmije (kliničke karakteristike, dijagnostika i liječenje)*
- *Hipertenzija: najnovije studije i kliničke implikacije*
- *Dislipidemije: Nove kliničke studije, evaluacija i praćenje*
- *Uloga kardiovaskularne hirurgije u medicinskom tretmanu kardiovaskularnih bolesti*
- *Rehabilitacija kardiovaskularnih bolesnika*

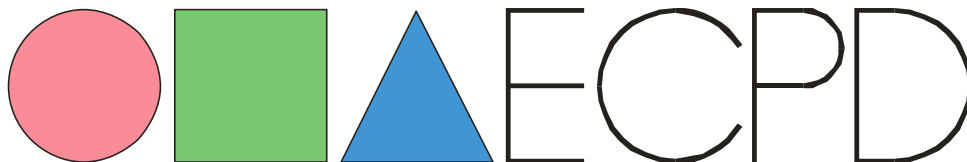
19. **IV ECPD** međunarodna letnja škola o **Kardiovaskularnim bolestima** održana je u Miločeru od 25. do 29. juna 2012. godine za 10. učesnika. Školu je otvorio prof. dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore.

Kodirektori Škole su akademik prof. dr Miodrag Ostojić i prof. dr Nathan D. Wong.

Glavna tema škole „**Kontrola faktora rizika, dijagnostika i tretman kardiovaskularnih bolesti**”

Kao pod teme obrađene su:

- *Kardiovaskularne bolesti kao vodeći zdravstveni problem*
- *Novi pristupi i metode dijagnostike i liječenja kardiovaskularnih bolesti*
- *Metabolički sindrom, dijabetes i kardiovaskularne bolesti*
- *Uloga biomarkera i subkliničke ateroskleroze u praćenju*

kardiovaskularnog rizika

- *Atero-trombotična koronarna bolest srca*
- *Disekatni hematomi aorte*
- *Procjena ukupnog rizika za pojavu kardiovaskularnih bolesti – SCORE tabele i njihova primjena*
- *Prekomorske aritmije (kliničke karakteristike, dijagnostika i liječenje)*
- *Komorske aritmije (kliničke karakteristike, dijagnostika i liječenje)*
- *Hipertenzija: najnovije studije i kliničke implikacije*
- *Dislipidemije: Savremene kliničke studije, evaluacija i praćenje*
- *Rehabilitacija kardiovaskularnih bolesnika*
- *Nacionalni program primarne i sekundarne prevencije kardiovaskularnih bolesti*
- *Panel diskusija: Komparativna iskustva u pristupu i liječenju kardiovaskularnih bolesti: SAD – EU – Japan – Zemlje u tranziciji*

20. **V** ECPD međunarodna letnja škola o **Kardiovaskularnim bolestima** održana je u Miločeru od 1. do 5. jula 2013. godine za 18. učesnika. Školu je otvorio prof. dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore.

Kodirektori Škole su akademik prof. dr Miodrag Ostojić i prof. dr Nathan D. Wong
Glavna tema škole „**Kontrola faktora rizika, dijagnostika i tretman kardiovaskularnih bolesti**”

Kao pod teme obrađene su:

- *Zdravi stilovi života u menadžmentu KVB (ishrana, fizička aktivnost, psihosocijalni faktori, pušenje)*
- *Dislipidemija: smjernice za liječenje, uloga HDL-C i prevencija KVB*
- *Metabolički sindrom, dijabetes i KVB*
- *Skrining i rana detekcija ateroskleroze*
- *Prevencija kardiovaskularnih oboljenja kod djece i mladih*
- *Epidemiologija atrijske fibrilacije, tradicionalni i netradicionalni faktori rizika*
- *Menadžment hipertenzije*
- *Kliničke odluke u pogledu kontrole frekvencije naspram kontrole ritma u atrijskoj fibrilaciji*

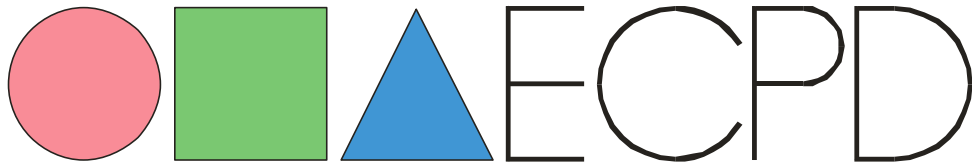
- *Smjernice za tretman atrijalne fibrilacije*
  - *Novi pravci u antikoagulantnoj terapiji kod pacijenata sa atrijalnom fibrilacijom*
  - *Prehospitalna fibronoliza i primarni PCI za tretman STEMI*
  - *Akutni koronarni sindrom – optimizacija ranog menadžmenta kod invanzivno tretiranih pacijenata*
  - *Nove smjernice za revaskularizaciju*
  - *Revaskularizacija u populaciji sa visokim rizikom*
  - *Kardiološki tim u akciji – od dokaza do svakodnevnog donošenja odluka kod ishemijske bolesti srca*
  - *Sekundarna prevencija KVB: EUROASPIRE i dalje*
  - *Morfološke karakteristike kardiovaskularnog sistema važne za kliničko-hiruršku dijagnostiku (uz prezentovanu teoriju Franciska Torrent-Guasp-a)*
  - *Korelacija kliničkih sindroma koronarne ishemijske atero-trombotične bolesti sa njihovim patološko-morfološkim supstratima*
  - *Rehabilitacija kardiovaskularnih bolesnika*
21. **VI ECPD međunarodna letnja škola o Kardiovaskularnim bolestima** održana je u Miločeru od 30. juna do 4. jula 2014 godine sa 12 učesnika. Školu je otvorio prim. dr Mensud Grbović, pomoćnik Ministra zdravlja Crne Gore.

Kodirektori Škole su akademik prof. dr Miodrag Ostojić i prof. dr Nathan D. Wong

Glavna tema škole „**Kontrola faktora rizika, dijagnostika i tretman kardiovaskularnih bolesti**“

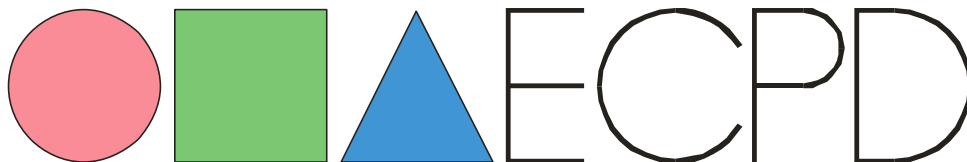
Kao pod teme obrađene su:

- *Epidemiološke studije o KVB: Lekcije naučene u preventivnoj kardiologiji*
- *Nove ACC/AHA preporuke za prevenciju KVB i terapiju dislipidemija*
- *Metabolički sindrom, dijabetes i KVB*
- *Skrining i rana detekcija ateroskleroze*

Učesnici VI ECPD međunarodne letnje škole o Kardiovaskularnim bolestima, Miločer, 30. jun – 4. jul 2014.

- *Savremene promjene u procjeni i praćenju kardiovaskularnog rizika*
- *Benefiti i rizici farmakološkog tretmana u kardiovaskularnoj prevenciji*
- *Nove Američke preporuke za praćenje holesterola naspram Evropskih*
- *Novi oralni antikoagulanti u atrijalnoj fibrilaciji: Rizik naspram koristi za individualnog pacijenta*
- *Epidemiologija atrijalne fibrilacije: tradicionalni i netradicionalni faktori*
- *Kliničke odluke u pogledu kontrole stope naspram kontrole ritma*
- *Menadžment hipertenzije*
- *Prevenција kardiovaskularnih oboljenja kod djece i mladih*
- *Prehospitalna fibronoliza i primarni PCI za tretman STEMI*
- *Akutni koronarni sindrom – optimizacija ranog menadžmenta kod invanzivno tretiranih pacijenata*
- *Nove smjernice za revaskularizaciju*
- *Revaskularizacija u populaciji sa visokim rizikom*

- *Kardiološki tim u akciji – od dokaza do svakodnevnog donošenja odluka kod ishemijske bolesti srca*
- *Morfološke karakteristike kardiovaskularnog sistema važne za kliničko-hiruršku dijagnostiku (uz prezentovanu teoriju Franciska Torrent-Guasp-a)*
- *Korelacija kliničkih sindroma koronarne ishemijske atero-trombotične bolesti sa njihovim patološko-morfološkim supstratima*
- *Rehabilitacija kardiovaskularnih bolesnika*

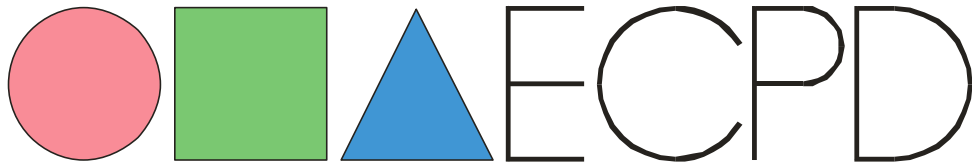
22. **VII ECPD međunarodna letnja škola o Kardiovaskularnim bolestima** održana je u Miločeru od 6. do 10. jula 2015 godine sa 18 učesnika.

Kodirektori Škole su **prof. dr Nathan D. Wong**, Univerzitet Kalifornija, Irvine, SAD i **akademik prof. dr Miodrag Ostojić**, SANU, Beograd.

Glavna tema škole „**Kontrola faktora rizika, dijagnostika i tretman kardiovaskularnih bolesti**“

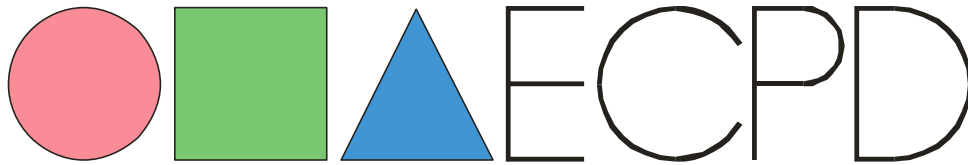
Kao pod teme obrađene su:

- *Epidemiologija i prevencija kardiovaskularnih bolesti*
- *Epidemiološke studije o KVB: Lekcije naučene u preventivnoj kardiologiji*
- *Procjena kardiovaskularnog rizika*
- *Kardiovaskularna dijabetologija*
- *Najnovija istraživanja, terapije i nove Američke smjernice za dislipidemiju*
- *Prevenција i smjernice za lipide*
- *Gojaznost – najteži teret za KVB*
- *Skrining i prevencija u rizičnoj populaciji*
- *Savremeni izazovi u procjeni i praćenju kardiovaskularnog rizika*
- *ACC/AHA preporuke za prevenciju i tretman gojaznosti*
- *Benefiti i rizici farmakološkog tretmana u kardiovaskularnoj prevenciji*
- *Hronična oboljenja bubrega – stvarno lice kardiovaskularnog rizika*
- *Nove Američke preporuke za praćenje holesterola naspram Evropskih*

Sleva na desno: Prof. dr Zlatko Fras, Akademik prof. dr Miodrag Ostojić, Akademik prof. dr Negoslav Ostojić, Akademik prof. dr Vladimir Kanjuh, Prof. dr Nahtan Wong, VII ECPD međunarodna letnja škola o Kardiovaskularnim bolestima, Miločer, 6-10. jul 2015.

- *Subklinička ateroskleroza – klinički entitet koji ne postoji*
- *Procjena faktora rizika u sekundarnoj prevenciji KVB*
- *Hipertenzija i atrijalna fibrilacija*
- *Novi pravci u antikoagulantnoj terapiji kod pacijenata sa atrijalnom fibrilacijom*
- *Kliničke odluke u pogledu kontrole stope naspram kontrole ritma*
- *Menadžment hipertenzije*
- *Tretman akutnog koronarnog sindroma i interventna kardiologija*
- *Prehospitalna fibronoliza i primarni PCI za tretman STEMI*
- *Akutni koronarni sindrom – optimizacija ranog menadžmenta kod invanzivno tretiranih pacijenata*
- *Transkateterska implantacija aortne valvule*
- *Zatvarač aurikule leve pretkomore – indikacije i efikasnost*
- *Nove smjernice za revaskularizaciju*
- *Revaskularizacija u populaciji sa visokim rizikom*

Deo učesnika VII ECPD međunarodne letnje škole o Kardiovaskularnim bolestima.

- *Kardiološki tim u akciji – od dokaza do svakodnevnog donošenja odluka kod ishemijske bolesti srca*
- *Patogeneza ateroskleroze i rehabilitacija KVB*
- *Morfološke karakteristike kardiovaskularnog sistema važne za kardiološku dijagnostiku (Rtg, US, IVUS, CT, NMR, PET) i morfološko-kliničke korelacije*
- *Haematoma dissecans (aneurysma) aortae, jedno od najtežih oboljenja u kardiologiji i medicini. Morfološko-kliničke korelacije*
- *Rehabilitacija kardiovaskularnih bolesnika*

23. **VIII ECPD međunarodna letnja škola o Kardiovaskularnim bolestima** održana je u Miločeru od 4. do 8. jula 2016 godine sa 14 učesnika. Školu je otvorio **akademik prof. dr Negoslav P. Ostojić**, Izvršni direktor ECPD.

Predsednik Programskog saveta Škole **akademik prof. dr Vladimir Kanjuh**

Kodirektori Škole su **akademik prof. dr Miodrag Ostojić**, **akademik prof. Nathan D. Wong** i **prof. dr Duško Vulić**

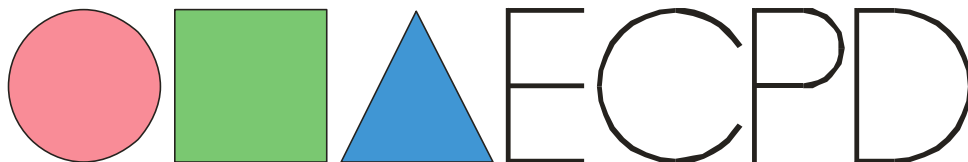

Glavna tema škole „Kontrola faktora rizika, dijagnostika i tretman kardiovaskularnih bolesti“

Kao pod teme obrađene su:

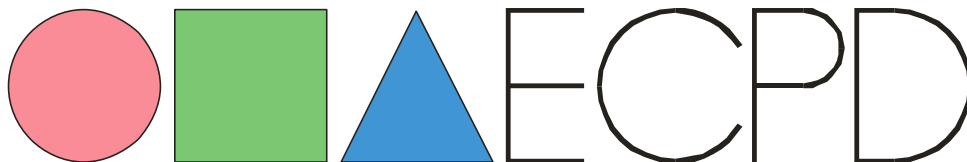
- *Primarna prevencija i rehabilitacija KVB*
- *Promocija zdravlja kardiovaskularnog sistema - kod pacijenata, u zajednici i globalno*
- *Procena kardiovaskularnog rizika*
- *Studije slučaja – procena kardiovaskularnog rizika kod pacijenata*
- *ACC/AHA preporuke za prevenciju kardiovaskularnih oboljenja*
- *Nove evropske preporuke za prevenciju KVB i smernice za lipide*
- *Studije slučaja i diskusija - Gojaznost, lipidi i Preporuke za prevenciju KVB*
- *Skrining i prevencija u rizičnoj populaciji*
- *Rehabilitacija kardiovaskularnih bolesnika*
- *Dijabetes i kardiovaskularna oboljenja: Strategije za redukciju rizika*
- *Studije slučaja i diskusija – Dijabetes*
- *Preporuke za sekundarnu prevenciju KVB*
- *Procena faktora rizika u sekundarnoj prevenciji KVB*
- *Studije slučaja i diskusija - Sekundarna prevencija KVB*
- *Tretman akutnog koronarnog sindroma i interventna kardiologija*
- *Prehospitalna fibronoliza i primarni PCI za tretman STEMI*
- *Akutni koronarni sindrom – optimizacija ranog menadžmenta kod invanzivno tretiranih pacijenata*
- *Transkateterska implantacija aortne valvule (TAVI) u Srbiji i Jugoistočnoj Evropi*
- *Zatvarač aurikule leve pretkomore – indikacije i efikasnost*
- *Nove smernice za revaskularizaciju*
- *Selekcija pacijenata za “CABG”*
- *Kardiološki tim u akciji – od dokaza do svakodnevnog donošenja odluka kod ishemijske bolesti srca*
- *Hipertenzija, atrijalna fibrilacija, srčana insuficijencija*

- *Epidemiologija atrijalne fibrilacije: tradicionalni i netradicionalni faktori*
  - *Kliničke odluke u pogledu kontrole stope naspram kontrole ritma*
  - *Novi pravci u antikoagulantnoj terapiji kod pacijenata sa atrijalnom fibrilacijom*
  - *Šta je novo u ESC smernicama za srčanu insuficijenciju*
  - *Intermitentni tretman LDL holesterola: nove paradigme*
  - *Menadžment hipertenzije*
  - *Patogeneza ateroskleroze*
  - *Morfološke karakteristike kardiovaskularnog sistema važne za kliničko-hiruršku dijagnostiku*
  - *Korelacija kliničkih sindroma koronarne ishemijske atero-trombotične bolesti sa njihovim patološko-morfološkim supstratima*
24. **IX ECPD međunarodna letnja škola o Kardiovaskularnim bolestima** održana je u Bečićima od 26. do 30. juna 2017. godine sa 23 učesnika. Školu je otvorio **akademik prof. dr Vladimir Kanjuh**, Direktor biomedicinskih i medicinskih studija ECPD.

IX ECPD međunarodna letnja škola o Kardiovaskularnim bolestima, Bečići 26-30. jun 2017.

Kodirektori Škole su **prof. dr Ian Graham**, akademik **prof. dr Miodrag Ostojić** i **prof. dr Duško Vulić**

Glavna tema škole „**Kontrola faktora rizika, dijagnostika i tretman kardiovaskularnih bolesti**“

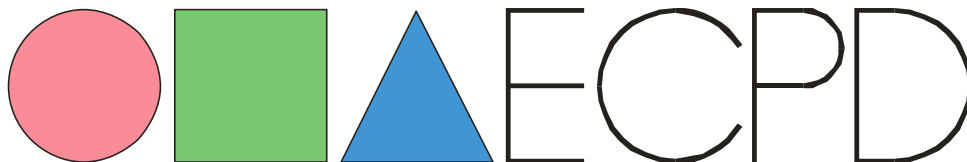
Kao pod teme obrađene su:

- *Morfološko-kliničke korelacije u kardiologiji (Interaktivno nagradno takmičenje učesnika Škole)*
- *Lekcije iz preventivne kardiologije proistekle iz epidemioloških studija: Framingham i šire*
- *Faktori rizika za razvoj kardiovaskularnih bolesti kod dece*
- *Procena kardiovaskularnog rizika - Evropski naspram američkog pristupa*
- *Uloga biomarkera i skrininga za aterosklerozu u preventivnoj kardiologiji*
- *Studije slučaja: Procena kardiovaskularnog rizika kod pacijenata*
- *Životne navike i prevencija KVB*
- *Dijabetes i kardiovaskularna oboljenja: Strategije za redukciju rizika*
- *Sportsko-medicinska ispitivanja - Preventivna uloga Instituta za sport i medicinu sporta Republike Srbije*
- *Nove evropske smernice za lipide i prevenciju*
- *ACC/AHA preporuke za prevenciju povišenog holesterola Preporuke za sekundarnu prevenciju KVB*
- *Procena faktora rizika u sekundarnoj prevenciji KVB*
- *Sekundarna prevencija iz ugla kardiohirurga*
- *Epidemiologija atrijske fibrilacije: tradicionalni i netradicionalni faktori*
- *Kliničke odluke u pogledu kontrole stope naspram kontrole ritma*
- *Novi pravci u antikoagulantnoj terapiji kod pacijenata sa atrijskom fibrilacijom*
- *Ehokardiografska procena globalne funkcije leve komore*
- *Nove smernice za srčanu insuficijenciju*
- *Intermitentni tretman LDL holesterola: nove paradigme*
- *Menadžment hipertenzije*

Učesnici IX ECPD međunarodne letnje škole o kardiovaskularnim bolestima, Bečići, 26-30. jun 2017.

- *Prehospitalna fibrinoliza i primarni PCI za tretman STEMI*
- *Akutni koronarni sindrom – optimizacija ranog menadžmenta kod invanzivno tretiranih pacijenata*
- *NSTEMI – Da li su rane intervencije pogodne za sve pacijente*
- *Zatvarač aurikule leve pretkomore – Interventni pristup kod infarkta*
- *Prevenција ne-valvularne atrijalne fibrilacije*
- *Proširenje indikacija za Transkatetersku implantaciju aortne valvule (TAVI)*
- *Nove smernice za revaskularizaciju*
- *Revaskularizacija u populaciji sa visokim rizikom*
- *Kardiološki tim u akciji – od dokaza do svakodnevnog donošenja odluka kod ishemijske bolesti srca*
- *Disekatni hematom (aneurizma) aorte, jedno od najozbiljnijih oboljenja u kardiologiji i medicini. Morfološko - kliničke korelacije*
- *Iznenađna srčana smrt uzrokovana aritmijom*
- *Rehabilitacija kardiovaskularnih bolesnika*

25. **X jubilarna** ECPD međunarodna letnja škola o **Kardiovaskularnim bolestima** održana je u Herceg Novom – Institut Igalo – Vila „Galeb“, 18 – 22 juna 2018. sa 27 učesnika.

Predsednik saveta Škole akademik **prof. dr Vladimir Kanjuh**

Direktor Škole **akademik prof. Nathan D. Wong**

Ko-direktori Škole **prof. dr Ian Graham, akademik prof. dr Miodrag Ostojić, akademik prof. dr Duško Vulić, i doc. dr Nebojša Kavarić**

Glavna tema škole **„Prevenција, dijagnostika i tretman kardiovaskularnih bolesti“**

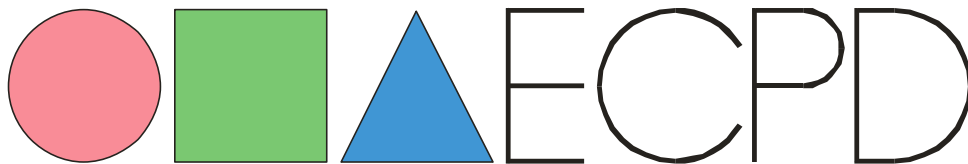
Kao pod teme obrađene su:

- *Morfološko-kliničke korelacije u kardiologiji (Kviz – Interaktivno nagradno takmičenje učesnika Škole)*
- *Globalne strategije za prevenciju kardiovaskularnih bolesti*
- *Evropske preporuke za prevenciju kardiovaskularnih bolesti*
- *Uloga biomarkera i skrininga za subkliničku aterosklerozu u preventivnoj kardiologiji*
- *Procena kardiovaskularnog rizika – Evropski naspram američkog pristupa*
- *Kritička analiza kliničkih istraživanja u kardiologiji*
- *Epidemija gojaznosti: strategije za prevenciju i kontrolu*
- *ACC/AHA Prevencija kardiovaskularnih bolesti, preporuke za holesterol i nove terapije*
- *Smernice Evropskog društva kardiologa za menadžment dislipidemije*
- *Kardiodijabetologija: Vreme za novu disciplinu*
- *Smanjenje dijabetičnog rizika za kardiovaskularne bolesti*
- *Revizija kardiovaskularnih rizičnih faktora u sekundarnoj prevenciji*
- *Epidemiologija atrijalne fibrilacije: tradicionalni i netradicionalni faktori*
- *Menadžment hipertenzije – Evropske naspram novih američkih preporuka*
- *Kliničke odluke u pogledu kontrole stope naspram kontrole ritma*
- *Novi pravci u antikoagulantnoj terapiji kod pacijenata sa atrijalnom fibrilacijom*
- *Prevenција i tretman srčane insuficijencije*

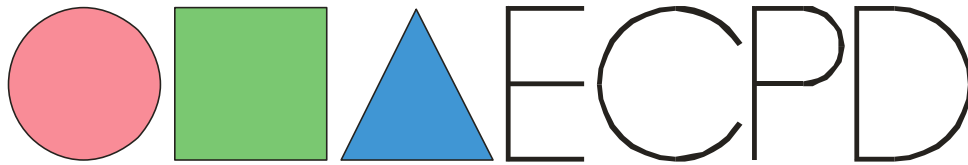

- Šta je novo u tretmanu rezistetne hipertenzije
  - Rehabilitacija kardiovaskularnih bolesnika
  - Primarna i sekundarna prevencija koronarne bolesti
  - Tetralogia et Pentalogia Fallot: Morfologija, formalna geneza, hemodinamika, komplikacije, Blalock – Thomas – Taussig– ova palijativna anastomoza, radikalna korekcija i njene posledice u starijem uzrastu (USMO)
  - Tetralogija Fallot – poslednja uputstva za tretman
  - Savremeni imidžing kongenitalnih srčanih anomalija
  - Kardiološki tim u akciji: od dokaza do svakodnevnog donošenja odluka kod ishemijske bolesti srca (Skype prezentacija)
  - Ehokardiografska evaluacija srčane insuficijencije i ishemije
  - NSTEMI – ima li koristi od rane intervencije za sve
  - Zatvaranje leve srčane aurikule – interventni pristup za prevenciju šloga kod nevalvularne atrijalne fibrilacije
  - Dijastolna srčana insuficijencija
  - Proširenje indikacija za transkatetersku implantaciju aortne valvule (TAVI)
26. **XI** ECCPD međunarodna letnja škola o **Kardiovaskularnim bolestima** održana je u Budvi, 24 – 28 juna 2019. sa 21 učesnikom.
- Predsednik saveta Škole akademik **prof. dr Vladimir Kanjuh**
- Direktor Škole **akademik prof. Nathan D. Wong**
- Ko-direktori Škole **prof. dr Ian Graham, akademik prof. dr Miodrag Ostojić, akademik prof. dr Duško Vulić**
- Glavna tema škole „**Prevencija, dijagnostika i tretman kardiovaskularnih bolesti**“
- Kao pod teme obrađene su:
- *Morfološko-kliničke korelacije u kardiologiji (Kviz – Interaktivno nagradno takmičenje učesnika Škole)*
  - *Nove američke smernice za prevenciju kardiovaskularnih bolesti*
  - *Evropske preporuke za prevenciju kardiovaskularnih bolesti*
  - *Farmakoepidemiološka analiza upotrebe kardiovaskularnih lekova i njihova usklađenost sa smernicama u lečenju kardiovaskularnih oboljenja*

- *Strategije za optimalno smanjenje rizika od KVB kod dijabetesa*
- *Studija slučaja 1 i diskusija*
- *Procena kardiovaskularnog rizika – Evropski naspram američkog pristupa*
- *Studija slučaja 2 i diskusija*
- *Invazivna funkcionalna evaluacija koronarne stenoze*
- *Studija slučaja 3 i diskusija*
- *Inflamacija i koronarna bolest*
- *Epidemija gojaznosti: strategije za prevenciju i kontrolu*
- *Studija slučaja 4 i diskusija*
- *Američke preporuke za holesterol i nove terapije*
- *Studija slučaja 5 i diskusija*
- *Smernice Evropskog društva kardiologa za menadžment dislipidemije*
- *Studija slučaja 6 i diskusija*
- *Kardiodijabetologija: Vreme za novu disciplinu*
- *Studija slučaja 7 i diskusija*
- *Psihosocijalni faktori i kardiovaskularne bolesti*
- *Studija slučaja 8 i diskusija*
- *Revizija kardiovaskularnih rizičnih faktora u sekundarnoj prevenciji*
- *Studija slučaja 9 i diskusija*
- *Kliničke odluke u pogledu kontrole stope naspram kontrole ritma*
- *Studija slučaja 10 i diskusija*
- *Prevencija i tretman srčane insuficijencije*
- *Studija slučaja 11 i diskusija*
- *Šta je novo u tretmanu rezistentne hipertenzije*
- *Studija slučaja 12 i diskusija*
- *Menadžment hipertenzije – Evropske naspram novih američkih preporuka*
- *Studija slučaja 13 i diskusija*
- *Epidemiologija atrijske fibrilacije: tradicionalni i netradicionalni faktori*
- *Studija slučaja 14 i diskusija*

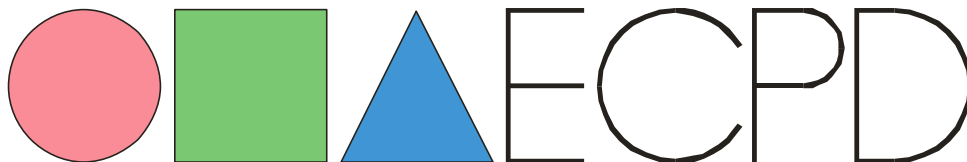

- *Novi pravci u antikoagulantnoj terapiji kod pacijenata sa atrijskom fibrilacijom*
- *Studija slučaja 15 i diskusija*
- *Klinička vrednost sonografije karotidnog dupleksa u predikciji KVB*
- *Studija slučaja 16 i diskusija*
- *Najbolja međunarodna praksa u prevenciji, lečenju i kontroli kardiovaskularnih bolesti*
- *Studija slučaja 17 i diskusija*
- *Hipertenzija kod dece i prevencija i kontrola KVB*
- *Studija slučaja 18 i diskusija*
- *Transkateterska implantacija aortne valvule: nove granice i nova ispitivanja (TAVI)*
- *Studija slučaja 19 i diskusija*
- *Revaskularizacija miokarda vođena stratifikacijom rizika*
- *Studija slučaja 20 i diskusija*
- *Rehabilitacija kardiovaskularnih bolesnika*

XI ECPD međunarodna letnja škola o Kardiovaskularnim bolestima, Bečići, 24-28. jun 2019.

- *Studija slučaja 21 i diskusija*

- *Primarna i sekundarna prevencija koronarne bolesti*
- *Studija slučaja 22 i diskusija*
- *Tetralogija i Pentalogija Fallot: Morfologija, formalna geneza, hemodinamika, komplikacije, Blalock – Thomas – Taussig- ova palijativna anastomoza, radikalna korekcija i njene posledice u starijem uzrastu (USMO)*
- *Srčana insuficijencija i arterijska hipertenzija*
- *Studija slučaja 23 i diskusija*
- *Uloga stres ehokardiografije u otkrivanju ishemije miokarda u kliničkoj praksi*
- *Studija slučaja 24 i diskusija*
- *Primarni (benigni i maligni) i sekundarni tumori srca*

Stalna ECPD međunarodna letnja škola „Promocija i zdravstvena zaštita reproduktivnog zdravlja”

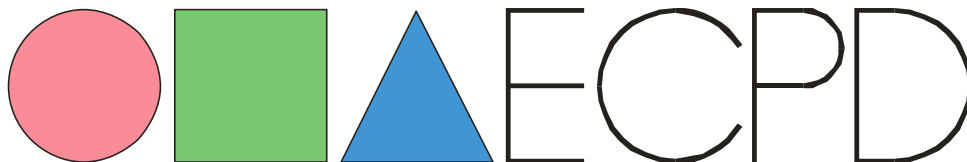
27. **I ECPD međunarodna letnja škola „Promocija i zdravstvena zaštita reproduktivnog zdravlja“** održana je u Miločeru od 21-25. juna 2010. godine za 24. učesnika. Školu je otvorio prof. dr Đorđe Jakovljević, ekspert Svetska zdravstvene organizacije

Direktor Škole prof. dr Nenad V. Babić

Glavna tema Škole **Promocija i zdravstvena zaštita reproduktivnog zdravlja**

Kao pod teme obrađene su:

- *Nizak natalitet: rasprostranjenost, uzroci i posledice (radionica: Rode u nas sve ređe sleću)*
- *Endemija abortusa (sa diskusijom na zajednički izabrana tri pitanja)*
- *Pronatalitetna politika (sa radionicom: „Da sam ja Ministar ...”)*
- *Opšti pregled kontracepcije; Kako doprineti većoj upotrebi savremene kontracepcije (diskusija); Savetovanje o kontracepciji*
- *Opšti pregled kontracepcije; Kako doprineti većoj upotrebi savremene kontracepcije (diskusija); Savetovanje o kontracepciji*
- *Demonstracija veštine savetovanja; Kombinovana hormonska kontracepcija; Kako rešavati neželjena delovanja i najčešća pitanja*

pacijentkinja; Terapijska primena kombinovane hormonske kontracepcije

- *Intrauterina kontracepcija; Protokol postavljanja i praćenja korisnica intrauterinog umetka; Postkoitalna kontracepcija; Dileme vezane za primenu postkoitalne kontracepcije*
- *Genetika i neplodnost*
- *Uzroci i liječenje neplodnosti; Definicija steriliteta, učestalost, uzroci; Dijagnostika steriliteta*
- *Načini liječenja – savremeni trendovi*
- *Edukacija u okviru promocije reproduktivnog zdravlja - „UN i SZO u našoj učionici i ordinaciji”*
- *Radionica: „Reproduktivno zdravlje je ljudsko pravo”*
- *„Zašto filozofijom za decu stižemo do pravih saznanja?”*
- *Radionica: „Naš recept za reproduktivno zdravlje svima”*
- *Reproduktivna medicina u različitim sociokulturnim kontekstima*
- *Razvoj i psihološke odlike adolescencije; značaj u reproduktivnom zdravlju; Adolescencija – istine i zablude; Seksualnost u adolescenciji*
- *Mladi u zdravstvenom i obrazovnom sistemu – seksualno i reproduktivno zdravlje*
- *Reproduktivno zdravlje u zemljama na prostoru bivše Jugoslavije sa posebnim osvrtom za Republiku Srpsku; Reproduktivno zdravlje – prioritetni zadatak zdravstvene politike; (Projekat: Reproduktivno zdravlje u Republici Srpskoj)*

28. **II ECPD međunarodna letnja škola „Promocija i zdravstvena zaštita reproduktivnog zdravlja“** održana je u Miločeru od 27. juna do 1. jula 2011. godine za 16 učesnika. Školu je otvorio prof. dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore

Direktor Škole prof. dr Nenad V. Babić

Glavna tema škole **„Reproduktivno zdravlje adolescenata”**

Kao pod teme obrađene su:

- *Za očuvanje reproduktivnog zdravlja adolescenata. Zašto? Ko? Kako?*
- *Posebna potreba za promocijom reproduktivnog zdravlja mladih*
- *Reproduktivno zdravlje mladih i škola, zdravstvena ustanova, mediji*

- *Kako podstaći mlade da kritički misle učeći o reproduktivnom zdravlju*
- *Kako pomoći mladima da usvoje bezbjedno seksualno ponašanje*
- *Kontracepcija i mladi*
- *Savjetovanje mladih o kontracepciji*
- *Kliničke smjernice za propisivanje kontracepcije mladima*
- *Prevenција infekcije humanim papiloma virusom*
- *Polne bolesti kod adolescenata (učestalost, načini širenja, rizici)*
- *Maloletnička trudnoća i abortusi u Republici Srpskoj*
- *Seksualnost i rizično ponašanje u adolescenciji*
- *Trudnoća i abortusi u adolescenciji – iskustva iz Crne Gore*

29. **III ECPD međunarodna letnja škola „Promocija i zdravstvena zaštita reproduktivnog zdravlja“** održana je u Miločeru od 25. do 29. juna 2012. godine za 18. učesnika. Školu je otvorio prof. dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore.

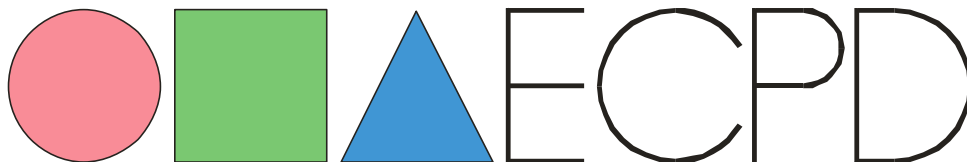
Direktor Škole prof. dr Nenad V. Babić

Glavna tema škole „**Edukacija adolescenata**”

Kao pod teme obrađene su:

- *Ujedinjene nacije i Svjetska zdravstvena organizacija u našoj učionici i ordinaciji*
- *Upoznavanje sa dokumentima o ljudskim pravima i slobodama*
- *Pravo na zdravstvenu zaštitu*
- *Namjerni prekid trudnoće*
- *Posebna potreba za promocijom reproduktivnog zdravlja adolescenata*
- *Uloga lokalne zajednice u promovisanju reproduktivnog zdravlja adolescenata*
- *Polno prenosive bolesti*
- *Kontracepcija*
- *Seksualnost i rizično ponašanje u adolescenciji*

30. **IV ECPD međunarodna letnja škola „Promocija i zdravstvena zaštita reproduktivnog zdravlja“** održana je u Miločeru od 1. do 5. jula 2013.

godine za 17. učesnika. Školu je otvorio prof. dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore.

Direktor Škole prof. dr Nenad V. Babić

Glavna tema škole „**Koncept zaštite reproduktivnog zdravlja u Evropi**”

Kao pod teme obrađene su:

- *Reproduktivno zdravlje mladih u Evropi*
- *Povećanje udjela mladih koji koriste mjere prevencije trudnoće i polno prenosivih infekcija u lokalnoj sredini*
- *Uticaj pušenja na reproduktivno zdravlje*
- *Kontracepcija u rizičnim grupama – adolescenti i porodilje*
- *Uticaj gojaznosti na reproduktivno zdravlje*
- *Incidencija namjernih prekida trudnoće u Evropi i svijetu i rizični abortusi*
- *Iskustva u lokalnoj zajednici u prevenciji i zaštiti*
- *Planiranje promocije reproduktivnog zdravlja mladih kroz ciljanu obuku roditelja i stručnjaka uključenih u brigu o mladima*
- *Namjerni prekid trudnoće*
- *Maloljetničke trudnoće*
- *Reproduktivno zdravlje – uslov opstanka*
- *Seksualna edukacija*

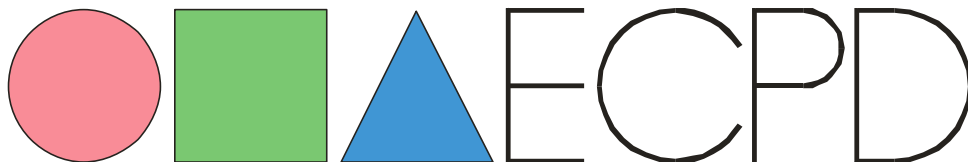
31. **V** ECPD međunarodna letnja škola „**Promocija i zdravstvena zaštita reproduktivnog zdravlja**“ održana je u Miločeru od 15. do 19. septembra 2014 godine sa 16 učesnika. Školu je otvorio Zoran Kostić, sekretar Ministarstva zdravlja Crne Gore.

Direktor Škole **prof. dr Nenad V. Babić**

Glavna tema škole „**Reproduktivna medicina kao način rešavanja demografskih problema**“

Kao pod teme obrađene su:

- *Metodologija prekida trudnoće – procena rizika*
- *Abortusi i maloletničke trudnoće*
- • *Poruke međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoj*
- • *Srbija dvadeset godina posle Kairske konferencije: Ima li napretka u sferi reproduktivnog zdravlja?*

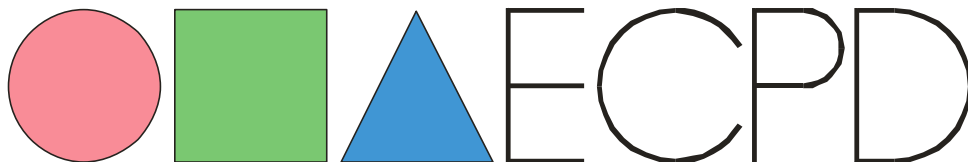
- *Programske akcije vezane za stanovništvo i razvoj koji nam treba*
- *Bezbedni prekid trudnoće u funkciji očuvanja reproduktivnog zdravlja*
- *Reproduktivno zdravlje žena i borba protiv steriliteta*
- *Prezentacija rezultata sprovedenog ispitivanja u uzorku žena sa problemom steriliteta*
- *Reproduktivno i mentalno zdravlje*
- *Analgezija i anestezija u reproduktivnom zdravlju žene*
- *Specifičnosti trudnoća kod pacijentkinja starije životne dobi nakon metoda asistiranog reprodukcije*
- *Metode asistiranog reprodukcije i njihov uticaj na demografska kretanja u Crnoj Gori*
- • *Reproduktivno zdravlje – uslov opstanka*
- • *Higijena nasledstva, kvalitativni aspekti u planiranju potomstva*

32. **VI ECPD međunarodna letnja škola „Promocija i zdravstvena zaštita reproduktivnog zdravlja“** održana je u Miločeru od 6. do 10. jula 2015. godine sa 8 učesnika.

VI ECPD međunarodna letnja škola „Promocija i zdravstvena zaštita reproduktivnog zdravlja“ Miločer, 6. – 10. jul 2015.

Direktor Škole **prof. dr Nenad V. Babić**

Glavna tema škole „**Izazovi u zaštiti reproduktivnog zdravlja stanovništva Balkana**“

Kao pod teme obrađene su:

- *Abortusna kultura na Balkanu*
- *Savremena kontracepcija u očuvanju reproduktivnog zdravlja i poboljšanju kvaliteta života*
- *Infekcija HPV kao najčešća polno prenosiva bolest*
- *Problem maloljetničkih trudnoća i abortusa u Republici Srpskoj*
- *Osnovne karakteristike adolescenata u pogledu reproduktivnog zdravlja u Republici Srpskoj*
- *Razvoj seksualnosti u adolescenciji – preduslov reproduktivnog zdravlja*
- *Savremeni pristup planiranja reproduktivnog zdravlja*
- *Uticaj liječenja steriliteta na kvalitet života*
- *Kvalitet života i emocionalna regulacija u postupku vantjelesne oplodnje*
- *Uticaj ekoloških faktora na reproduktivno zdravlje*

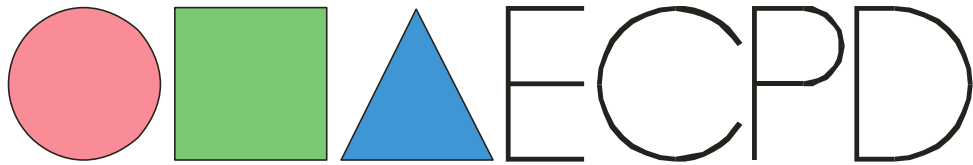
33. **VII ECPD međunarodna letnja škola „Promocija i zdravstvena zaštita reproduktivnog zdravlja“** održana je u Miločeru od 4. do 8. jula 2016. godine sa 9 učesnika.

Direktor Škole **prof. dr Nenad V. Babić**

Glavna tema škole „**Reproduktivno zdravlje i održivi razvoj izazovi i prioriteti**“

Kao pod teme obrađene su:

- *Reproduktivno zdravlje – prioritetni društveni zadatak*
- *Sadržaji o humanizaciji odnosa među polovima u školskim programima*
- *Promocija i unapređenje reproduktivnog zdravlja putem interneta*
- *Planiranje porodice – savremeni koncept*

Učesnici VII ECPD međunarodne letnje škole „Promocija i zdravstvena zaštita reproduktivnog zdravlja“ Miločer, od 4. – 8. jul 2016.

Razvoj seksualnosti kod dece i mladih i poremećaji koji ih prate

- *Ginekološki aspekti poremećaja ženske seksualnosti*
- *Rad sa LGBT populacijom*
- *Bračna neplodnost – sterilitet i lečenje*
- *Deklaracija o ljudskim i seksualnim pravima*
- *Medicinske i pravne mogućnosti i ograničenja kod infertilnih pacijenata*

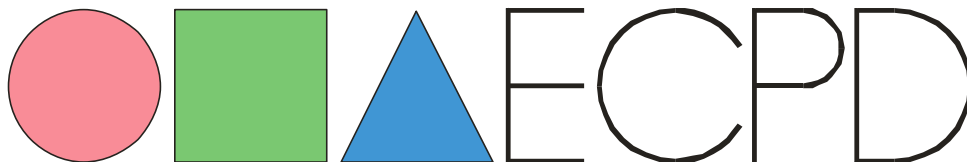
34. **VIII ECPD međunarodna letnja škola „Promocija i zdravstvena zaštita reproduktivnog zdravlja“** održana je u Kotoru od 5. do 8. oktobra 2017 godine sa 19 učesnika.

Direktor Škole **prof. dr Nenad V. Babić**, Ko-direktor Škole **prof. dr Vesna Kopitović**

Glavna tema škole „**Psihički aspekti prisutni u humanoj reprodukciji**“

Kao pod teme obrađene su:

- *Kontroverze u infertilitetu i asistiranoj reprodukciji*
- *Značaj rane dijagnostike promena na grliću materice za reproduktivno zdravlje*

- *Dijagnostički značaj i prevalenca specifičnih Chlamidia trachomatis antitela i antihit šok proteina 60 kod pacijentkinja sa infertilitetom*
- *Kontroverze u perinatologiji i trudnoćama nakon VTO*
- *Značaj NIPT-a u humanoj reprodukciji-prednosti Harmony testa*
- *Reproduktivno i mentalno zdravlje*
- *Izazovi u perinatalnoj psihijatriji*
- *Očuvanje fertiliteta kod tretmana malignih bolesti*
- *Psihogeni uzroci steriliteta*
- *Nagon, emocije i motiv kod infertilnog para - sinergizam ili međusobni konflikt?*
- *Psihološki faktori značajni za humanu reprodukciju*
- *Uticaj UM-TELO treninga na mentalno zdravlje u trudnoći*
- *Emocionalna regulacija pacijenata u postupcima asistiranog začeća*
- *Partnerski odnosi i seksualnost osoba sa psihofizičkim oštećenjima*
- *Neki od in(direktnih) uticaja na humanu reprodukciju*
- *Trudnoća - psihološki aspekti*

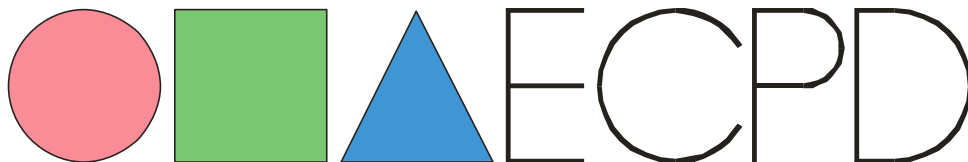
35. **VI ECPD međunarodna specijalistička škola Savremena dostignuća u prevenciji, liječenju i rehabilitaciji bolesti zavisnosti** održana je u Kotoru od 30. maja do 1. juna 2014 godine sa 27 učesnika. Školu je otvorio prof. dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore.

Kodirektori Škole su prof. dr Petar Nastasić, Predsednik sekcije za bolesti zavisnosti Srpskog ljekarskog društva i prof. dr Zoran Zoričić

Obrađene su sljedeće teme:

- *Ličnost opijatskog zavisnika*
- *Psihijatrija savremenih oblika zavisnosti – Modeli nastanka patološkog kockanja i drugih nehemijskih zavisnosti i principi psihoterapije*
- *Alkoholičarska porodica i alkoholičarski brak*
- *Teorija grupa, grupna terapija i bolesti zavisnosti*
- *Sveobuhvatni model zagrebačke alkohološke škole sa naglaskom na KLA*
- *Farmakoterapija (održavanje, detoksifikacija) opijatskih ovisnika*
- *Farmakoterapija alkoholizma*
- *Depresija i problemi zavisnosti*
- *Savremeno razumijevanje problema sa alkoholom i alkoholizmom*

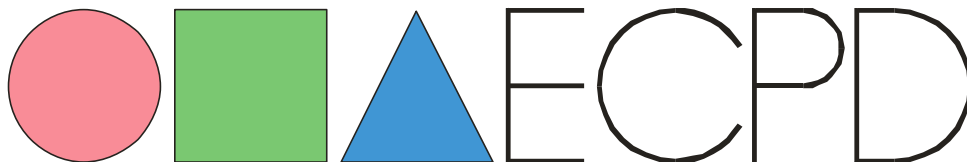

- *Farmakoterapija bolesti zavisnosti — gde se završava liječenje, a počinje zloupotreba*
- *Predoziranje kod zloupotrebe psihoaktivnih supstanci*
- *Zdravstvena politika i adiktologija — Principi tretmana zavisnika od opijata u Srbiji*
- *Politika tretmana i organizacija sustava za liječenje i rehabilitaciju ovisnika u Republici Hrvatskoj*
- *Imperativ uspostave funkcionalnog modela tretmana patološkog kockanja*
- *Savremeni koncept partnerstva nevladinog i vladinog sektora u lokalnoj zajednici*
- *Iskustva Zajednice „Zemlja živih“ u Manastiru Kovilj u suočavanju sa problemima zavisnosti*
- *Razvoj i uloga terapijskih zajednica u rehabilitaciji ovisnika*

36. **VII ECPD međunarodna specijalistička škola Savremena dostignuća u prevenciji, liječenju i rehabilitaciji bolesti zavisnosti** održana je u Kotoru od 29. do 31. maja 2015. godine sa 22 učesnika. Školu je otvorio Zoran Kostić, Sekretar Ministarstva zdravlja Crne Gore.

Kodirektori Škole prof. dr Slavica Đukić Dejanović, prof. dr Petar Nastasić i prof. dr Zoran Zoričić.

Obrađene su sljedeće teme:

- *Bolesti zavisnosti danas – ekosistemski pristup*
- *Adiktologija – aspekt tolerancije i socijalne (ne)tolerancije*
- *Modeli nastanka patološkog kockanja, zavisnosti od interneta i drugih nehemijskih zavisnosti i principi psihoterapije*
- *Tretman opioidne zavisnosti*
- *Neurobiološki krug zavisnosti - up to date*
- *Etička pitanja u oblasti bolesti zavisnosti*
- *Komorbiditet bolesti zavisnosti sa depresivnim i psihotičnim poremećajima*
- *Stabilizacija supstitucijske terapije kao preduslov uspješnog tretmana komorbidnih zavisnosti*
- *Koncept medicinske upotrebe marihuane*
- *Značaj terapijskih zajednica u tretmanu bolesti zavisnosti*
- *Program za mjeere obaveznog liječenja zavisnika na slobodi*
- *Koncept partnerstva nevladinog i vladinog sektora u lokalnoj zajednici*
- *Recidivi zavisnika od alkohola i opijata – kako ih prepoznati i prevenirati*
- *Karakteristike porodice sa adolescentnim zavisnikom*
- *Klubovi liječenih ovisnika o patološkom kockanju*

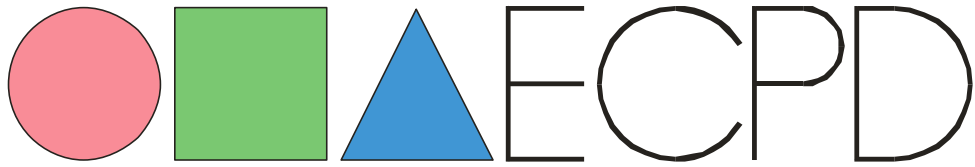
37. **VIII ECPD međunarodna specijalistička škola Savremena dostignuća u prevenciji, liječenju i rehabilitaciji bolesti zavisnosti** održana je u Kotoru od 3. do 5. juna 2016 godine sa 48 učesnika. Školu je otvorio **doc. dr Nebojša Kavarić**, Regionalni koordinator ECPD za zdravstvene studije

Direktor Škole **prof. dr Slavica Đukić Dejanović**

Kodirektor Škole **Prof. dr Zoran Zoričić**

Obrađene su sljedeće teme:

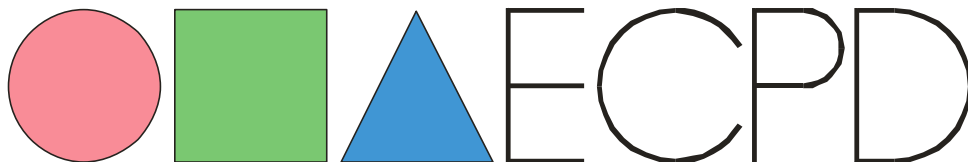
- *Psihijatrija u zajednici – u interesu čoveka, ako već ne društva i psihijatrije*
- *Značaj supstitucione terapije u tretmanu bolesti zavisnosti*

Učesnici VII ECPD međunarodne specijalističke škole „Savremena dostignuća u prevenciji, liječenju i rehabilitaciji bolesti zavisnosti“ Kotor, 29-31. maj 2015.

- *Dualni poremećaji*
- *Novi biomarkeri i adicija od psihaktivnih supstanci*
- *Zašto je potrebna supstitucionna terapija- epigenetski aspekt*
- *Mere bezbednosti psihijatrijskog lečenja zavisnika od PAS-a: prednosti ambulantnog u odnosu na hospitalni tretman*
- *Institucionalna rehabilitacija zavisnika – crnogorsko iskustvo*
- *Od azila do komunalne psihijatrije*
- *Mesto i uloga lekara primarne zdravstvene zaštite u integrativnom programu lečenja hemijskih i nehemijskih zavisnosti*
- *Adolescencija i bolesti zavisnosti*
- *Čovek i njegova zavisnost*

38. **IX ECPD međunarodna specijalistička škola Savremena dostignuća u prevenciji, liječenju i rehabilitaciji bolesti zavisnosti** održana je u Kotoru

od 2. do 4. juna 2017. godine sa 34 učesnika. Školu je otvorila **dr Alma Hajdarpašić – Drešević**, Generalna direktorica Direktorata za zdravstvenu zaštitu Ministarstva zdravlja Crne Gore

Direktor Škole **prof. dr Slavica Đukić Dejanović**

Kodirektori Škole **Prof. dr Zoran Zoričić, prof. dr Petar Nastasić**

Obrađene su sljedeće teme:

- *Prevenција i tretman ovisničkih ponašanja: kocka, Internet i druge informacijsko-komunikacijske tehnologije*
- *Psihosocijalni rad u savremenom tretmanu bolesti zavisnosti u zajednici*
- *Novi pravci u sagledavanju, dijagnostici i tretmanu bolesti zavisnosti*

Učesnici IX ECPD međunarodne specijalističke škole „Savremena dostignuća u prevenciji, liječenju i rehabilitaciji bolesti zavisnosti“ Kotor, 2- 4. jun 2017. godine.

- *Razvoj aktivnosti u prevenciji, lečenju i rehabilitaciji zavisnika u Crnoj Gori*
- *Mere bezbednosti medicinskog karaktera kroz zakonodavstvo i praksu u Republici Srbiji – značaj u adiktologiji*
- *Opijatski lekovi vs. opijati-sličnosti, razlike, faktori rizika*

- *Komorbidni poremećaji kod opijatske zavisnosti*
- *Strategije suočavanja u radu sa zavisnicima*
- *Republička stručna komisija za prevenciju i kontrolu bolesti zavisnosti i zdravstvena zaštita zavisnika od psihoaktivnih supstanci u Republici Srbiji*
- *Promocija monografije „Adiktologija –neurobiološki okvir”*

Okrugli stolovi:

- *Cilj tretmana kod bolesti zavisnosti*
- *Veština vođenja inicijalnog razgovora sa zavisnikom - na primeru alkoholizma i kocke*
- *Imperativ kreiranja sveobuhvatnog socioterapijskog modela tretmana novih zavisnosti*

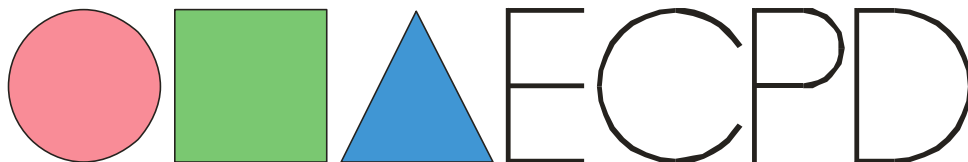
39. **X jubilarna ECPD međunarodna specijalistička škola Savremena dostignuća u prevenciji, lečenju i rehabilitaciji bolesti zavisnosti** održana je u Kotoru od 15. do 17. jun 2018. sa 38 učesnika.

Direktor Škole **prof. dr Slavica Đukić Dejanović**

Glavna tema „**Forenzički i rodni aspekti bolesti zavisnosti**“

Obrađene su sljedeće teme:

- *Kreiranje politike u zdravstvu i odnos prema bolestima zavisnosti kroz prikaz Agende 2030*
- *Nastanak, razvoj i održavanje adikcije od PAS*
- *Rodne razlike, zavisnost od psihoaktivnih supstanci i tretman*
- *Polne i rodne razlike kod osoba sa poremećajima izazvanim upotrebom psihoaktivnih supstanci*
- *Strategija o sprečavanju zloupotrebe droga Da li „lajkovati”? - Zavisnost od sadržaja Facebook-a*
- *Mentalni poremećaji zavisnika od droga i implikacije na tretman*
- *Faktori rizika i posledice prekomerne upotrebe interneta*
- *Veštačenje poremećaja povezanih sa drogama i patološkim kockanjem*
- *Rodna nejednakost – faktor rizika za rodno zasnovano nasilje*
- *Forenzički aspekti sa alkoholom povezanih poremećaja*
- *Workshop: Alkoholizam i kriminalitet*
- *Manipulacija ovisnika*
- *Uloga istraživanja u adikciji*

- *Mere bezbednosti medicinskog karaktera*
- *Workshop: Krivično zakonodavstvo i adiktologija*

40. **XI ECPD međunarodna specijalistička škola Savremena dostignuća u prevenciji, lečenju i rehabilitaciji bolesti zavisnosti** održana je u Kotoru od 14. do 16. juna 2019. sa 42 učesnika.

Školu je otvorio gospodin **Milovan Vujović**, državni sekretar u Ministarstvu zdravlja Crne Gore.

Direktor Škole **prof. dr Slavica Đukić Dejanović**

Glavna tema „**Sveobuhvatni odgovori društva i države na probleme savremenih adikcija medicina, socijalna zaštita, kriminologija**“

Učesnici XI ECPD međunarodne specijalističke škole „Savremena dostignuća u prevenciji, lečenju i rehabilitaciji bolesti zavisnosti“, Kotor, 14. – 16. jun 2019.

Obrađene su sljedeće teme:

- *Moderne tehnologije i koncept Agende 2030 Ujedinjenih nacija*
- *Identitet adiktologa u svetlu postmoderne i socijalne psihijatrije*
- *Uzajamni odnos porodice i društvene zajednice u nastajanju i tretmanu adikcija*
- *Sociološki aspekti upotrebe droga*

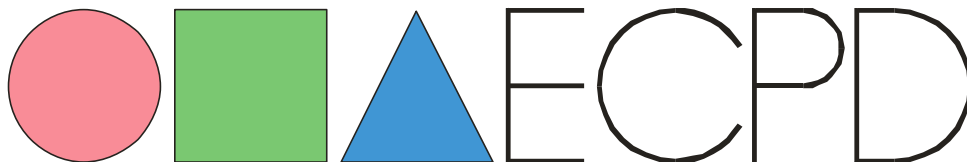
- *Institucionalna briga za ovisnika ili put ka „humanoj“ diskriminaciji porodice*
- *Projekt SOPA – novi nacionalni model interdisciplinarnog pristupa za osobe koje piju na rizičan ili štetan način*
- *Potencijali i mogućnosti medicinske sociologije za problematiku ovisnosti*
- *Harm reduction programi u Crnoj Gori*
- *Adiktologija u Srbiji od neophodnog ka mogućem*
- *Što smo dobili razvojem Harm reduction programa u Republici Hrvatskoj*
- *Uvažavanje strukturalnih i polnih razlika u vještačenju zavisnika kao osnov za izricanje odgovarajućih mjera medicinskog karaktera*
- *Pregabalin novi trend ka razvoju zavisnosti*
- *Sveobuhvatni tretman psihotičnih poremećaja provociranih upotrebom PAS*
- *Nove psihoaktivne supstance*

41. **ECPD međunarodni specijalistički seminar „Menadžment efikasnog rada i razvoja javnih zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori u uslovima ekonomske krize”** održan je u Kotoru od 11. do 13. marta 2011. godine za 25 učesnika. Školu je otvorio predavanjem prof. dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore.

Kodirektor Seminara prof. dr Vlastimir Matejić

Kao pod teme obrađene su:

- *Funkcionisanje zdravstvenog sistema Crne Gore i ključna očekivanja od menadžmenta javnih zdravstvenih ustanova u uslovima ekonomske krize*
- *Specifičnosti menadžmenta javnih zdravstvenih ustanova*
- *Finansiranje zdravstvenih ustanova i kontrola troškova*
- *Sistemi, mehanizmi, ponašanje i akcije menadžmenta javnih zdravstvenih ustanova kojima se rešavaju problemi izazvani tekućom krizom*
- *Rezultati istraživanja menadžmenta zdravstvenim resursima u Crnoj Gori u uslovima ekonomske krize*
- *Slučajevi dobre prakse u nekim zemljama u regionu: moguće pouke*
- *Dalja usavršavanja za menadžment – politike i akcije – i evaluacija seminara*

42. **ECPD međunarodni specijalistički seminar „Dinamika odnosa ljekar – pacijent prava i dužnosti ljekara i pacijenta”** održan je u Kotoru od 11. do 13. maja 2012. godine za 25. učesnika. Školu je otvorio prof. dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore.

Kodirektori Seminara su Prof. dr Tobias Schulte in den Baumen i dr Marta Sjeničić

Glavna tema škole **Dinamika odnosa ljekar – pacijent prava i dužnosti ljekara i pacijenta**

Kao pod teme obrađene su:

- *Dinamika odnosa i prava i dužnosti ljekara i pacijenta*
- *Greška u medicini – građanskopravni aspekti*
- *Zaštita pacijentovih prava – vrste odgovornosti za grešku u medicini*
- *Dužnosti pacijenta i pravne posljedice njihovog kršenja*
- *Bezbjednost proizvoda i procesa: Ljekovi i medicinska sredstva, P4-medicina i odgovornost*
- *Uvođenje “Patients Friendly” politike u praksu*
- *Privatnost i zaštita podataka*
- *Odlučivanje o okončanju života i palijativno zbrinjavanje*
- *Medicinska dokumentacija i njen pravni značaj*
- *Zaštita pacijentovih prava kroz instituciju ombudsmana*
- *Primjeri iz nacionalne i međunarodne sudske prakse*

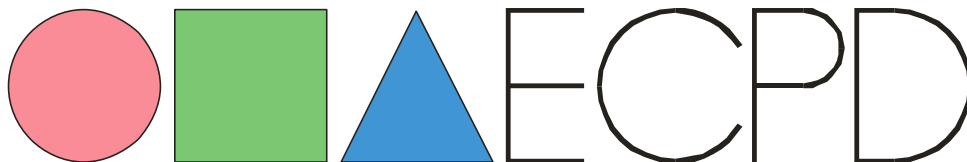
43. **ECPD međunarodna specijalistička škola „Skrining raka, kardiovaskularnih bolesti i dijabetesa u nacionalnim programima zdravstvene zaštite”** održana je u Kotoru od 24. do 26. maja 2013. godine za 33. učesnika. Školu je otvorio prof. dr Miodrag Radunović, ministar zdravlja Crne Gore.

Direktor Škole prof. dr Dušan Keber

Glavna tema škole **„Priprema i uvođenje nacionalnih programa skrininga raka dojke, grlića i debelog crijeva, kardiovaskularnih bolesti i dijabetesa”**

Kao pod teme obrađene su:

- *Opravdanost prevencije hroničnih nezaraznih bolesti (HNB)*
- *Osnove prevencije kardiovaskularnih bolesti (KVB) i dijabetesa*

- *Organizovana prevencija kardiovaskularnih bolesti i dijabetesa*
- *Organizovani skrining raka*
- *Uloga zdravstvene politike u strategiji i regulaciji u menadžmentu HNB*
- *Okrugli sto učesnika (I)*
- *Komunikacija i promocija u prevenciji HNB*
- *Klinički putevi (protokoli) za primarnu i sekundarnu prevenciju KVB i dijabetesa)*
- *Klinički putevi (protokoli) za skrining raka grlića materice, dojke i debelog crijeva*
- *Akcioni plan i implementacija preventivnih programa KVB i dijabetesa*
- *Akcioni plan i implementacija programa skrininga raka*
- *Integrirani programi prevencije HNB (panel diskusija)*
- *Edukacija zdravstvenog osoblja za prevenciju HNB*
- *Monitoring i evaluacija prevencije HNB*
- *Kvalitet u prevenciji, standardi i indikatori kvaliteta*
- *Troškovi i finansiranje prevencije HNB*

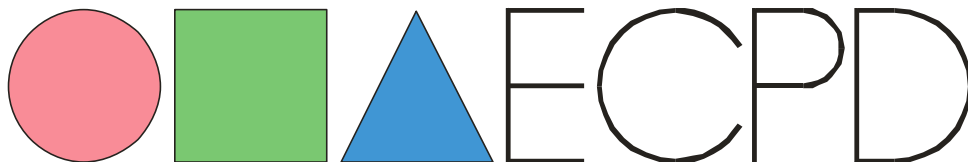
44. **Treća Konferencija Nanomedicine** održana je u Miločeru od 22. do 26. juna 2015 godine sa 33 učesnika.

Predsedavajući Konferencije **prof. dr Đuro Koruga**.

Glavna tema škole: **Ubrzana regeneracija koštanog tkiva nano-hidroksiapatitom obloženim hitosan-poli(d,l)-laktid-ko-glikolid i ispuna koštanog tkiva materijalom sa osteokonduktivnim i antibakterijskim svojstvom**

Obrađene su sljedeće teme:

- *Antibakterijsko ponašanje nanocerije obložene dekstranom u zavisnosti od PH sredine*
- *Izdvajanje matičnih ćelija iz masnog tkiva i njihova primena – Pilot studija kod pacijenata sa analnim fisurama*
- *Multipleksno snimanje zasnovano na Ramanovom rasejanju i fluorescenciji*
- *Primena SERS nanosondi u bioloske svrhe*
- *Polimerni termoelektrični sistemi za prikupljanje energije pomoću MEH-PPV dopiranog jodom sa ugljeničnim nanotubama za biomedicinsku primenu*

- *Istraživanje zaustavljanja efekta plavog svetla nanofotoničnim materijalom*
- *Karakterizacija fotonskih nanomaterijala za kontaktna sočiva, pre i posle izlaganja spoljašnjem magnetnom polju pomoću magnetometra i optomagnetne imidžing spektroskopije*
- *Nanomedicina na bazi vode: Dijamagnetna/paramagnetna svojstva vode, zdrava i bolesna biološka tkiva*
- *Biomedicinska primena nanohibridnih magnetnih materijala*
- *Uredjenje vode u prisustvu niske koncentracije fulerola: Implikacija za dominantnu ulogu vode u antioksidantnom i radiozastitnom dejstvu*
- *Razvoj hidratantne kreme za negu kože na bazi nanoharmonizujuće supstance*
- *Biofizičke osnove suzbijanja bola pomoću polarizovane svetlosti i bliskog infracrvenog zračenja: Izloženost akupunkturinih tačaka na nanoskali*
- *BIOPTRON hiperpolarizaciono nano-fotodinamička svetlosna terapija u medicine*
- *Primena MGO nanomaterijala u ortopedsko-tkivnom inženjerstvu poboljšava mobilnost ćelije i redukuje bakterijske infekcije*
- *Srebrne nanočestice ugrađene u polimersomne nanonosake za tretman infekcija otpornih na antibiotike*
- *Nanočestice obložene selenom za antikancerogene, antibakterijske endoproteze*
- *Implanti za oslobađanje lekova kod lokalizovane kosne i kancer terapije zasnovana na nanokonstruisanim titanijumskim nanotubama*
- *Studija biomedicinske primene ultrastabilnih surfaktantnih nanočestica slobodnih metala*
- *Nauka o preduzetništvu u oblasti nanomedicine*
- *Istraživanje adiranog fulerena (hidroksilata) u kremi pomocu akvafotomike: Nanomedicina na bazi vode*
- *Nanofizički pristup karakterizaciji endocervikalnih i ekzocervikalnih briseva metodom optomagnetne imidžing spektroskopije*
- *Remanentni magnetizam bioloških tkiva na nano i piko tesla nivou*
- *IT perspektiva edukacije iz bioinformatike u Sloveniji*
- *Programi ECPD-a u nanomedicinskom inženjerstvu i nanomedicini*
- *Start-up kompanije u nanomedicini*